

FERÐA- OG SAMGÖNGUNEFD LH

Skýrsla 2014-2015.

Á leið úr Hrafnfirði í Furufjörð á Hornströndum

Ljósm. Sæmundur Eiríksson

FERÐA- OG SAMGÖNGUNEFND.

Ferða- og samgöngunefnd LH skipa formenn svæðisbundnu reiðveganeftndanna ásamt formanni og varaformanni skipuðum af LH, þessi skipa nefndina 2015.

Nöfn:	Tölvupóstföng:	Símar:
Halldór H. Halldórsson formaður	bilamalunh@gmail.com	892 8678
Sæmundur Eiríksson SV svæði varaform.	klopp@simnet.is	699 7747
Einar Á. Sæmundsen Suðursvæði 1	einar@thingvellir.is	891 6764
Hermann Árnason Suðursvæði 2	sirmag@simnet.is	894 2628
Ragnar F. Kristjánsson Vestursvæði	ragnarf@lbhi.is	892 6388
Kristján Þorbjörnsson N.V.svæði	8201@tdm.is	892 1713
Örn Viðar Birgisson N.A. svæði	ornvidarbirgisson@gmail.com	844 1045
Stefán Sveinsson Austursvæði	gaedingatours@simnet.is	869 8210

Ferða- og samgöngunefnd LH:

Starf Ferða- og samgöngunefndar var með hefðbundnum hætti sl. starfsár. Þær breytingar urðu á nefndinni að Guðrún Stefánsdóttir á Suðursvæði 2 hætti, hennar stöðu í nefndinni skipar nú Hermann Árnason. Þá sagði Stefán Sveinsson á Austursvæði sig frá nefndarstörfum á miðju tímabili, annar aðili hefur ekki verið skipaður í hans stöðu í nefndinni enn sem komið er.

Kallað var eftir umsóknum um reiðvegafé frá hestamannafélögunum fyrir árið 2015 og greinagerðum vegna reiðvegaframkvæmda ársins 2014. Umsóknarfrestur í reiðvegaskjól var til og með 27. febrúar.

Í þriðja sinn var aðildarfélagunum boðið að sækja um reiðvegafé í gegnum kortasjána á sérstökum eyðiblöðum sem þar er að finna. Einnig að gera grein fyrir framkvæmdum liðins árs. Talsverðar endurbætur höfðu verið gerðar á umsóknarferlinu sérstaklega er varðaði teiknun reiðleiða í kortasjána. Ekki er annað hægt að segja en að vel hafi til tekist með þá nýjung að sækja um reiðvegafé rafrænt.

Þegar þessar línur eru ritaðar 16.okt. hafa hestamannafélögin ekki notað nema 20.2 m.kr. þeirri fjárveitingu sem þeim hafði verið úthlutað til reiðvegagerðar þ.m.t. það sem Vegagerðin hefur notað og úthlutað sem og málarekstur eignarnámsmáls fyrir Hæstarétti.

Hestamannafélög, reiðveganeftndir og aðrir sem málið er skylt drífið í reiðvegaframkvæmdunum látið fjármunina ekki brenna inni um áramót.

Munkaþverá, eignarnámsmál.

Fundur á skrifstofu LH í Laugardal þriðjudaginn 20. janúar 2015

- ❖ Fundarefni : Reiðleið um Munkaþverá, dómur nr. E-184-2013
- ❖ Fundarmenn : Jón Eðvald Malmquist lögmaður Hestamannafélagsins Funa, Lárus Ástmar Hannesson formaður LH, Halldór H. Halldórsson samgöngun. Lh, Sæmundur Eiríksson samgöngun. LH.
- ❖ **Staða máls – atburðarás í tímaröð tekin upp úr „Dómur – Málavextir“ :**
- ❖ Hinn 26. marz 1997 var staðfest aðalskipulag fyrir Eyjafjarðarsveit 1994 - 2014.
- ❖ Hinn 7. janúar 2005 staðfesti umhverfisráðherra breytingu á svæðisskipulagi Eyjafjarðarsvæðis 1998-2018 og aðalskipulagi Eyjafjarðarsveitar 1994-2014.
- ❖ Hinn 15. marz 2006 veitti Eyjafjarðarsveit hestamannafélögunum Funa og Létti sameiginlega framkvæmdaleyfi vegna reiðvegagerðar á landamerkjum Hóls II og Munkaþverár að norðan að landamerkjum Stóra Hamars og Bringu að sunnan.
- ❖ Hinn 11. maí 2006 veitti sveitarstjórn Eyjafjarðarsveitar, að tillögu skipulagsnefndar sveitarfélagsins, reiðveganefnd Hestamannafélagsins Léttis leyfi til byggingar réttar í landi Munkaþverár norðan Miðbrautar.
- ❖ Reiðveganefnd Hestamannafélagsins Léttis skrifaði eiganda Munkaþverár bréf dagsett 22. september 2006. Var þar vísað í framkvæmdaleyfi sem sveitarstjórn Eyjafjarðarsveitar hafði veitt reiðveganefndinni vegna réttarbyggingar í landi Munkaþverár. Sagði í bréfinu að framkvæmdaleyfið hefði verið bundið því skilyrði að fullt samráð yrði haft við landeiganda um nánari staðsetningu, girðingu, hlið og annað sem að máli skipti. Með vísan til þess væri óskað eftir fundi með eiganda Munkaþverár eða þeim sem að hún tilnefndi sem fulltrúa sinn til að ræða nánar um staðsetningu réttarbyggingarinnar og annars sem að framkvæmdinni lyti. Bærist ekki svar innan viku yrði litið svo á að eigandi Munkaþverár hefði samþykkt staðsetningu réttarinnar og einnig yrði litið svo á að ekki væri óskað eftir að reiðleið yrði afgirt þar sem hún færi um land Munkaþverár. Fjórum dögum síðar skrifaði eigandi Munkaþverár reiðveganefndinni og sagðist hafa skrifað sveitarstjórn Eyjafjarðarsveitar og alfarið hafnað að reiðvegur yrði lagður um það land sitt sem væri á bökkum Eyjafjarðarar að austanverðu. Þá yrði ekki veitt leyfi til réttarbyggingar í landi Munkaþverár norðan Miðbrautar.
- ❖ Með bréfi til sveitarstjórnar Eyjafjarðarsveitar dagsettu 24. september 2006 kvaðst eigandi Munkaþverár alfarið hafna því að reiðvegur yrði lagður um land Munkaþverár.
- ❖ Hinn 21. ágúst 2007 lögðu hestamannafélögin Funi og Léttir fram sameiginlega beiðni um heimild til eignarnáms vegna reiðvegar í landi Munkaþverár. Umsækjendur lögðu ekki fram öll umbeðin gögn og var beiðnin afturkölluð.
- ❖ Hinn 3. apríl 2009 óskaði Hestamannafélagið Funi eftir því að ráðherra veitti félaginu heimild til eignarnáms á 4,41 ha. landi vegna reiðstígs um land Munkaþverár.
- ❖ Hinn 20. ágúst 2009 lagði Vegagerðin til að eignarnámið yrði heimilað. Í greinargerð Vegagerðarinnar var vísað til úttekta sem Verkfræðistofa Norðurlands ehf. hefði verið fengin til að gera á kostnaði og umferðaröryggi við tvær útfærslur á gerð reiðleiðar frá Hólminum við Akureyrarflugvöll inn að Melgerðismelum, annars vegar vestan árinna meðfram Þjóðveginum og annars vegar austan árinna líkt og eignarnámsbeiðnin hefði litið að.
- ❖ Með bréfi til samgönguráðherra 22. október 2009 mótmælti eigandi Munkaþverár því að heimilað yrði eignarnám á landi hennar til lagningar reiðstígs.

- ❖ Hinn 25. nóvember 2010 ákvað samgönguráðherra að heimila Hestamannafélaginu Funa eignarnám vegna reiðstígs í landi Munkaþverár .
- ❖ Hinn 20. desember 2011 tók innanríkisráðherra nýja ákvörðun og felldi úr gildi það skilyrði eignarnámsheimildarinnar að aflað yrði nýs framkvæmdaleyfis.
- ❖ Hinn 28. ágúst 2012 var haldinn fundur í sveitarstjórn Eyjafjarðarsveitar. Var þar meðal annars á dagskrá liðurinn Á0809029 í Reiðvegamáli í Munkaþverá, bakkar Eyjafjarðarárn. Í fundargerð er eftirfarandi bókað undir þeim lið: ÁSpurningar hafa vaknað hjá sveitarstjórn Eyjafjarðarsveitar varðandi eignarnámsheimild þá er veitt var Hestamannafélaginu Funa á bökkum Munkaþverár með úrskurði Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytis dags. þann 25. nóvember 2010 og framkvæmdaleyfi útgefnu af sveitarstjórn Eyjafjarðarsveitar dags. þann 15. mars 2006.
- ❖ Á næsta fundi sveitarstjórnar, hinn 19. september 2012, var málið tekið fyrir og eftirfarandi bókað: ÁSveitarstjórn Eyjafjarðarsveitar skorar á Hestamannafélagið Funa og eigendur Munkaþverár að reyna til hins ýtrasta að semja um lagningu reiðvegar um land Munkaþverár þannig að ekki þurfi að koma til fyrirhugaðs eignarnáms. Sveitarstjórn telur ekki rétt að blanda sér í málið að öðru leyti.ñ
- ❖ Með bréfi til sveitarstjórnar Eyjafjarðarsveitar, dags. 26. september 2012, óskuðu eigandi Munkaþverár, og eigendur jarðanna Rifkelsstaða I, Rifkelsstaða II, Stóra Hamars I, og Stóra Hamars II eftir því að aðalskipulagi Eyjafjarðarsveitar yrði breytt Á þann veg að hætt verði við fyrirhugaða lagningu reiðvegar um lönd okkar.ñ
- ❖ Á næsta fundi sveitarstjórnar, hinn 31. október 2012, var bókað vegna þessarar óskar: ÁSveitarstjórn getur ekki orðið við erindi landeigenda um breytingu á núgildandi aðalskipulagi hvað varðar lagningu reiðvegar um lönd þeirra á austurbakka Eyjafjarðarárn.ñ
- ❖ Hinn 18. júní 2012 skrifaði Hestamannafélagið Funi eiganda Munkaþverár og lagði til að stefnanda yrðu greiddar 25.000 krónur í eignarnámsbætur fyrir hvern hektara, alls 110.000 krónur. Þá myndi Funi setja upp á sinn kostnað hrosshelda girðingu beggja vegna hins eignarnumda lands og sjá um kostnað vegna viðhalds girðingarinnar á meðan núverandi eigandi ætti jörðina. Þar sem reiðstígur færi yfir akveg myndi Funi setja upp hlið og beita sér fyrir því að félagsmenn gangi haganlega um.ñ Loks skyldi eiganda Munkaþverár greiddar 100.000 krónur í málskostnað.
- ❖ Með bréfi dags. 2. júlí 2012 hafnaði eigandi Munkaþverár tillögunni, en lagði ekki fram eigin tillögu og vísaði vegna þess til þess að eignarnámsheimildin væri Áljós að hlutað.
- ❖ Með beiðni til matsnefndar eignarnámsbóta 2. maí 2013 óskaði Hestamannafélagið Funi eftir því að matsnefnd eignarnámsbóta mæti hæfilegar bætur vegna eignarnámsins.
- ❖ Í úrskurði nefndarinnar 4. september 2013 segir meðal annars að fallist sé á það með eiganda Munkaþverár að landið vestan fyrirhugaðs reiðvegar verði ekki nýtanlegt á stórum köflum vegna vegarins og þeirra girðinga sem settar verði upp. Var niðurstaða nefndarinnar að greiða skyldi 1,7 milljónir króna vegna hins eignarnumda lands og 3,8 milljónir króna vegna annarrar verðlækkunar jarðarinnar vegna eignarnámsins. Þá skyldi greiða eiganda Munkaþverár 1.481.067 krónur vegna kostnaðar við rekstur matsmálsins.

❖ **Niðurstaða Héraðsdóms 17 desember 2014 - D Ó M S O R Ð :**

- ❖ Stefndu Hestamannafélagið Funi og Hestamannafélagið Léttir eru sýkn af kröfu stefnanda um ógildingu framkvæmdaleyfis vegna reiðvegagerðar á austurbakka Eyjafjarðarar frá landamerkjum Hóls 2 og Munkaþverár að norðan að landamerkjum Stóra-Hamars og Bringu að sunnan.
- ❖ Byggingarleyfi til stefnda Hestamannafélagsins Léttis vegna réttarbyggingar í landi Munkaþverár norðan Miðbrautar er ógilt.
- ❖ Ákvörðun samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra 25. nóvember 2010 um heimild til eignarnáms vegna reiðstígs á bökkum Eyjafjarðarar, sbr. ákvörðun innanríkisráðherra 20. desember 2011 um breyting á henni, er ógild.
- ❖ Stefndi Hestamannafélagið Funi greiði stefnanda 1.255.000 krónur í málskostnað.
- ❖ Málskostnaður milli stefnanda og stefnda Hestamannafélagsins Léttis fellur niður.

•

- ❖ JEM : Reynt hefur verið að semja við eiganda Munkaþverár án árangurs.
- ❖ Ráðherra fellst á eignarnám að tillögu vegamálastjóra.
- ❖ Hvaða leiðir eru færar fyrir reiðveg ? Af öllum kostum og með tilliti til umferðaröryggis er leiðin austan við ána langbest.
- ❖ Lagaheimildir fyrir eignarnámi liggja fyrir.
- ❖ Álmenningsspörfni vegna reiðvegar ætti að vera til staðar
- ❖ Er aldrei hægt að taka land eignarnámi undir reiðveg ?
- ❖ Ræddi við Gunnar Gunnarsson. Hann fundaði með Vegamálastjóra og Stefáni lögfræðingi, þeirra álit er að vísa skuli málinu til Hæstaréttar. Vegagerðin mun greiða málskostnað.
- ❖ Áætlaður málskostnaður Funa vegna Hæstaréttar gæti verið 2.5 milljónir.
- ❖ Ef mál tapast bætist við málskostnaður mótaðila.
- ❖ Áfrýjunarfrestur fyrir Hæstarétt er þrír mánuðir eða 17 mars, þá er lögð fram áfrýjunarstefna og innan sex vikna þarf að leggja inn gögn fyrir Hæstarétt. Niðurstaða gæti legið fyrir að ári liðnu frá þeim tíma eða í maí 2016.
- ❖ Leggja þarf inn til Hæstaréttar sundurliðað ágrip af Héraðsdómi.
- ❖ Ný gögn vegna málsins gætu verið vinnugögn og forsendur við skipulagsbreytingu sveitarfélagsins frá 1997 og breytingar á hestamennsku fram til dagsins í dag og þá sérstaklega aukning á hestaferðamennsku.

HHH: Ég mun fá fund með Gunnari Gunnarssyni og fara yfir málið með honum. Þeir peningar sem lagðir hafa verið í þetta mál eru teknir af reiðvegafé það er ekki aðrir sjóðir til að ganga í.

Skráð Sæmundur Eiríksson

Áætluð fyrirtaka í málinu fyrir Hæstarétti er 23. okt.nk.

Fundur í Ferða- og samgöngunefnd var boðaður föstudaginn 20. mars og fer fundargerð fundarinnar hér eftir:

Ferða- og samgöngunefnd LH 2015

Fundargerð.

Frá fundi Ferða- og samgöngunefndar LH föstudaginn 20. mars 2015, kl. 13:00 í 16:30 fundarstaður Íþróttamiðstöðin Laugardal salur C.

Mætt til fundarins voru:

Halldór H. Halldórsson formaður Samgöngunefndar, Sæmundur Eiríksson Suðvestursvæði, Kristján Þorbjörnsson Norðursvæði 1, Örn Viðar Birgisson Norðursvæði 2, Stefán Sveinsson Austursvæði, Hermann Árnason Suðursvæði 2, Einar Á. Sæmundssen Suðursvæði 1, og Ragnar Frank Kristjánsson Vestursvæði, þá sat Jóna Dís Bragadóttir varaformaður LH fundinn.

1. Skýrsla síðasta starfsárs.

HH: Skýrsla síðasta starfsárs var send á svæðisformenn rafrænt en ekki útprentuð, til umræðu.

2. Reiðvegir 2014- uppgjör / Fjárheimildir 2014.

HH fór yfir samantekt á fjárheimildum og framkvæmdum vegna reiðvega 2014.

Samtals voru framkvæmdir hestamannafélaganna kr. 54.798.876,-.

Vegagerðin úthlutaði til ýmissa verkefna kr. 3.069.456.

Alls varið til reiðvegaframkvæmda árið 2014 kr. 57.868.332,- og því ekki allar 60.000.000,- nýttar sem er miður.

Á Suðursvæði 2 eru vannýttar hjá Geysir kr. 500.000,-.

Á Suðursvæði 2 eru vannýttar hjá Ljúf kr. 973.305,- og hjá Trausta kr. 1.000.000,-.

Á Norðursvæði 1 eru vannýttar hjá Snarfara kr. 500.000,- en hjá Neista varð til inneign upp á kr. 2.588.381,- þar sem Vegagerðin tvíborgaði reikning frá Neista fyrst þann 23.12.14 og aftur þann 06.01.15. Gert er ráð fyrir að Neisti haldi þessum peningum og verða þeir nýttir til reiðvegagerðar með Svínvetningabraut. HH mun ræða þetta við Gunnar Gunnarsson og Hannes M. Sigurðsson hjá VR.

HH: Ef ekki hefði verið fyrir þessi mistök hjá Vegagerðinni hefðu glatast af reiðvegafé síðasta árs kr. 4.620.990,- eða um 10% af heild. Það setur okkur í erfiða stöðu með að kalla eftir meiri peningum til reiðvegagerðar ef ekki er nýtt það fé sem úthlutað er.

Ef menn sjá fram á það að peningar nýtast ekki þarf að láta vita af því í tíma þannig að hægt sé að færa peninga á aðra staði þar sem þeir nýtast, því annars tapast þeir. Í október hvers árs þurfa svæðisformenn að athuga stöðuna hjá sínum hestamannafélögum á sínum svæðum og sjá til þess að allir peningar verði fullnýttir hjá viðkomandi félagi eða fluttir í önnur verkefni í samráði við Ferða- og samgöngunefnd LH.

Reiðvegir 2014 - uppgjör / Fjárheimildir 2014

			Fjárheimild	Greiðslur	Uppgjör
			2014	2014	Staða 31.12.2014.
Suðursvæði 2					
Öll félögin			0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Kópur	V-Skaft.	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Sindri	Mýrdal	2.000.000 kr.	2.000.000 kr.	0 kr.

Hestamannafélagið	Geysir	Rangárvallas.	2.500.000 kr.	2.000.000 kr.	500.000 kr.
Ferðaleiðir		Landvegur	700.000 kr.	700.000 kr.	0 kr.
Samtals:			5.200.000 kr.	4.700.000 kr.	500.000 kr.
Suðursvæði 1					
Öll félögin			0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Ljúfur	Hverag. og Ölfusi	2.000.000 kr.	1.026.695 kr.	973.305 kr.
Hestamannafélagið	Sleipnir	Selfossi og nágr.	2.000.000 kr.	2.000.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Háfeti	Þorlákshöfn	2.000.000 kr.	2.000.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Logi	Biskupstungum	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Smári	Hreppum	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Trausti	Laugardal	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Ferðaleiðir	Biskupagötur ofl.		2.500.000 kr.	1.495.725 kr.	1.004.275 kr.
Samtals:			8.500.000 kr.	6.522.420 kr.	1.977.580 kr.
Suðvestursvæði					
Öll félögin			0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Sprettur	G. bæ / Kópav.	1.800.000 kr.	1.673.559 kr.	126.441 kr.
Hestamannafélagið	Brimfaxi	Grindavík	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Fákur	Reykjavík	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Hörður	Mosfellsbæ	1.400.000 kr.	1.400.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Sóti	Álftanesi	250.000 kr.	250.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Sörli	Hafnarfirði	1.500.000 kr.	1.500.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Máni	Keflavík	1.000.000 kr.	1.000.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Adam	Kjósarsýslu	1.050.000 kr.	1.050.000 kr.	0 kr.
Umsýslugjald 1%			0 kr.	78.000 kr.	-78.000 kr.
Ferðaleiðir		Þingvallaleið	800.000 kr.	800.000 kr.	0 kr.
Samtals:			7.800.000 kr.	7.751.559 kr.	48.441 kr.
Vestursvæði					
Öll félögin					
Hestamannafélagið	Skuggi	Borgarnesi	643.000 kr.	259.575 kr.	383.425 kr.
Hestamannafélagið	Dreyri	Akranesi	643.000 kr.	642.000 kr.	1.000 kr.
Hestamannafélagið	Glaður	Dalasýslu	643.000 kr.	2.399.027 kr.	-1.756.027 kr.
Hestamannafélagið	Snæfellingur	Snæfellsnesi	643.000 kr.	643.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Faxi	Borgarfirði	643.000 kr.	643.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Hending	Ísafirði	643.000 kr.	630.010 kr.	12.990 kr.
Hestamannafélagið	Stormur	Vestfjörðum	642.000 kr.	598.724 kr.	43.276 kr.
Hestamannafélagið	Kinnskær	Barðaströnd	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Ferðaleiðir	Að Langá og Löngufjörur		1.000.000 kr.	859.740 kr.	140.260 kr.
Samtals:			5.500.000 kr.	6.675.076 kr.	-1.175.076kr.
Norðursvæði 1					
Öll félögin				0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Snarfari	Skagaströnd	500.000 kr.	0 kr.	500.000 kr.
Hestamannafélagið	Stígandi	Skagafirði	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Léttfeti	Sauðárkróki	0 kr.	0 kr.	0 kr.

Hestamannafélagið	Léttfeti/Stígandi/Svaði	Sauðárkróki	2.200.000 kr.	2.200.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Neisti	A-Hún.	1.150.000 kr.	5.176.762 kr.	-4.026.762 kr.
Hestamannafélagið	Þytur	V-Hún.	1.150.000 kr.	1.150.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Glæsir	Siglufirði	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Svaði	Hofsósi	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Ferðaleiðir			0 kr.	0 kr.	0 kr.
Samtals:			5.000.000 kr.	8.526.762 kr.	-3.526.762kr.

Norðursvæði 2

Öll félögin				0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Léttir	Akureyri	1.000.000 kr.	856.792 kr.	143.208 kr.
Hestamannafélagið	Funi	Eyjafirði	750.000 kr.	750.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Léttir, Funi	Akureyri/Eyjaf.	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Þráinn	Svalbarðsströnd	500.000 kr.	500.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Þjálfir	S-Þing.	500.000 kr.	500.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Feykir	N-Þing.	500.000 kr.	500.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Grani	Húsavík	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Hringur	Dalvík	500.000 kr.	500.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Gnýfari	Ólafsfirði	500.000 kr.	500.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Snæfasi		750.000 kr.	750.000 kr.	0 kr.
Aukafjárveiting Funi vegna Munkaþverár			2.766.267 kr.	2.766.267 kr.	0 kr.
Ferðaleiðir / Þeistareykjaleið Grani			1.000.000 kr.	1.000.000 kr.	0 kr.
Samtals:			8.766.267 kr.	8.623.059 kr.	143.208 kr.

Austursvæði

Öll félögin					
Hestamannafélagið	Glófaxi	Vopnafirði	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Goði	Fáskrúðsfirði	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Hornfirðingur	Hornafirði	1.100.000 kr.	1.100.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Freyfaxi	S-Múlasýslu	1.100.000 kr.	1.100.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Geisli	Breiðdalsvík	400.000 kr.	400.000 kr.	0 kr.
Hestamannafélagið	Blær	Eskifirði	400.000 kr.	400.000 kr.	0 kr.
Ferðaleiðir			0 kr.	0 kr.	0 kr.
Samtals:			3.000.000 kr.	3.000.000 kr.	0 kr.

	Samtals:	43.766.267kr.	45.798.876kr.	-2.032.609kr.
Eignarnám		5.000.000 kr.	5.000.000 kr.	0 kr.
Skráning reiðleiða		4.000.000 kr.	4.000.000 kr.	0 kr.
Samtals:		52.766.267kr.	54.798.876kr.	
Vegagerðin úthlutun til ýmissa verkefna			3.069.456 kr.	
			57.868.332kr.	

3. Samningur við Neyðarlínuna – vegvísar.

Gengið var frá samningi við Neyðarlínuna (112) þann 13. mars sl. um afnot af reiðleiðaferlum og tengdum gögnum inn á kortagrunn 112 sem notaður er ef slys, náttúruhamfarir eða önnur óhöpp verða. Sagt frá vegvísunum sem búið er setja upp hjá Spretti. Settir hafa verið upp 18 vegprestar með tveimur til fjórum vegvísunum á og númeraplötu á hverjum staur, heildarkostnaður um kr. 900.000,- . Einnig hafa verið sett upp tvö fræðsluskilti hjá Spretti og er heildarkostnaður um kr. 330.000,-

4. Skipulagsmál, Þórsmörk og fl.

Skoðað deiliskipulag í Þórsmörk sem er nú í auglýsingu. Sagt frá fyrirhugaðri göngubru yfir Markarfljót þar sem gert er ráð fyrir að hægt sé að teyma hesta yfir og að sett verði upp gerði við hvorn brúarenda. Brúin sem valin var úr samkeppni til frekar útfærslu er byggð á stálvírum yfir 158 m haf. Hermann tekur skipulagið til skoðunar í **HÁ**.

Samgöngunefnd LH mun einnig gera aths. við deiliskipulagstillögunar.

ES: Nú er í endurskoðun aðalskipulag hjá Bláskógabyggð. Steinsholt sem sér um aðalskipulagið var bent á að athuga hvort hægt væri að fá reiðleiðaferla frá LH til þess að nota við aðalskipulagsgæðina.

HH: Reiðleiðaferlar í Bláskógabyggð og Hrunamannahreppi hafa verið sendir til Steinholts.

ES: Hrossarekstrar um Þjóðgarðinn hafa gengið alla vega, oft er reynsla rekstrarmanna ekki mikil eða hrossarekstrar of stórir. Í endurskoðuðu aðalskipulagi verður sett fram tillaga um rekstrarleið um Lambagjáfjall austan við Réttargötu og í stefnu á Hrafnagjá. Með þessu þverar reiðleið ekki þjóðveg eins og hún gerir í dag.

Vegna fjölda og væntanlegrar fjölgunar ferðmanna á Þingvöllum hefur komið fram hugmynd að beina umferð gangandi um Langastíg og takmarka þar með umferð hestamanna.

HH, SE : Þessi hugmynd fellur í grýttan jarðveg hjá hestamönnum.

5. Munkaþverá, eignarnám lands undir reiðveg, staða máls.

Málinu hefur verið áfrýjað til Hæstaréttar. Niðurstaða Hæstaréttar gæti legið fyrir í maí 2016. Niðurstaða Héraðsdóms var sú að heimild til eignarnáms er dæmd ógild. Framkvæmdaleyfi vegna reiðvegagerðar á austurbakka Eyjafjarðarár frá landamerkjum Hóls 2 og Munkaþverár að norðan að landamerkjum Stóra-Hamars og Bringu að sunnan er í gildi.

KÞ: Mín túlkun á niðurstöðu Héraðsdóms er sú að framkvæmdaleyfi til reiðvegagerðar er í gildi og þar með má leggja reiðveginn og þarf ekki eignarnám til.

ÖVB: Ég hef heyrt þessa túlkun frá fleirum og mun leita eftir áliti sérfróðra manna.

6. Ferðaleiðir.

Farið yfir nýja tilhögun á úthlutun til ferðaleiða árið 2015.

Tillaga um úthlutun til ferðaleiða kr. 5.000.000,-. Helmingur kr. 2.500.000,- fer á

Suðvestursvæði vegna Þingvallaleiðar, Svínaskarðs og áningagerðis á Reynisvatnsheiði. Til Norðursvæðis 2 er úthlutað kr. 2.500.000,- vegna Bíldsársskarðs, það er þó með fyrirvara um að Neisti haldi þeim fjármunum sem óvænt voru ofgreiddir til þeirra. Í Húnavatnssýslu eru til kr. 2.588.000,- sem voru ofgreiddar, þeir peningar verða nýttir til ferðaleiðar milli Stóru-Giljár og Reykja meðfram Svínvetningabraut.

RFK: Hvernig verður úthlutað til ferðaleiða á næsta ári ?

HH: Ekki hægt að segja til um það núna, en á næsta ári verður úthlutað til annara svæða en þeirra sem fá úthlutað í ár.

RFK: Legg til að stærri hluti af heild fari til ferðaleiða. Þetta er sú úthlutun sem hefur nýst hvað best hjá okkur á Vestursvæðinu.

ES: Legg til að hvert svæði sækir um til ferðaleiða en ekki einstök hestamannafélög.

HÁ: Er ekki hægt að fá hestaferðaafyriræki til þess að koma með framlag á móti væntanlegu framlagi til ferðaleiða ?

ÖVB: Hvernig er fylgst með hvernig framkvæmdir á ferðaleiðum ganga fyrir sig ?
 HH: Það á að vera fulltrúi frá Vegagerð sem staðfestir að framkvæmd sé lokið. Við sáum á yfirliti á framkvæmdum síðasta árs að peningum sem úthlutað var til ferðaleiðarinnar þeistareykir voru ekki notaðir þar heldur notaðir í áningagerði við Fosshól og í reiðveg við Saltvík. Peningum sem úthlutað er til einstakrar ferðaleiðar skulu eingöngu nýttir til þeirrar ferðaleiðar. Að öðrum kosti endurúthlutar Ferða- og samgöngunefnd fjárhæðinni á annan stað.

Ekki er vilji hjá fundarmönnum til þess að stækka hlut til ferðaleiða nú.

Tillögur til breytinga verða teknar til skoðunar í HH, SE.

Tillaga til úthlutunar samþykkt.

Minnt er á fyrri hugmyndir um að funda með hestaferðaafyrirtækjum sjá fundargerð 2012.

7. Reiðvegaáætlanir og umsóknir um reiðvegfé 2015.

Lagt fram yfirlit yfir umsóknir. Umsóknir eru alls 36 þar af eru 13 rétt útfylltar. Á yfirliti merkir grænt - umsóknarblað rétt útfyllt, rautt í umsóknarblað óútfyllt/vantar og gult í sjá athugasemdir. Mest er um að það vanti reiðveganúmer og skýringar við framkvæmdir.

Á næsta ári verður farið vel yfir leiðbeiningar um útfyllingu umsóknarblaða og þær gerðar ítarlegri til þess að fækka gulum og rauðum reitum - SE

8. Úthlutun reiðvegafjár ársins 2015.

HH : til úthlutunar eru 50 m.kr. , þar af eru teknar frá 0.5 m.kr. vegna Munkaþverármáls.

Tillaga að úthlutun á reiðvegafé er eftirfarandi :

Landssamband hestamannafélaga

Umsóknir og úthlutun á reiðvegafé fyrir árið 2015

Svæði:	Umsókn 2015	Úthlutun 2015	Mótframlag Sveitarfélag, aðrir	Til ráðstöfunar Alls
Suðvestursvæði, Reykjanes:	46.423.085 kr.	8.000.000 kr.	20.276.685 kr.	28.276.685 kr.
Suðursvæði 1, Suðurland vestur:	52.850.000 kr.	6.000.000 kr.	14.250.000 kr.	20.250.000 kr.
Suðursvæði 2, Suðurland austur:	34.779.430 kr.	5.000.000 kr.	5.185.230 kr.	10.185.230 kr.
Vestursvæði Vesturland / Vestf	38.232.323 kr.	6.000.000 kr.	4.250.000 kr.	10.250.000 kr.
Norðursvæði 1, Norðvesturland:	15.600.000 kr.	5.000.000 kr.	0 kr.	5.000.000 kr.
Norðursvæði 2, Norðausturland:	36.250.000 kr.	6.000.000 kr.	11.100.000 kr.	17.100.000 kr.
Austursvæði, Austurland:	20.799.063 kr.	4.000.000 kr.	1.400.000 kr.	5.400.000 kr.
Ferðaleiðir	50.220.000 kr.	5.000.000 kr.	6.484.430 kr.	11.484.430 kr.
Reiðvegaskráning	7.500.000 kr.	4.500.000 kr.	0 kr.	4.500.000 kr.
Eignarnám Munkaþverá		500.000 kr.		
Samtals kr.	302.653.901 kr.	50.000.000 kr.	62.946.345 kr.	112.446.345 kr.

Tillaga að úthlutun samþykkt.

9. Önnur mál :

RFK: Rætt um reiðleið í Lundarreykjadal. Vegagerðin úthlutaði í reiðveg með bílvegi milli bæjanna Gröf og Skarð 2 eftir beiðni bændanna þar um. Aðalreiðleiðin liggur með bökkum Grímsár þó er ekki vel séð að hestaferðahópar fari þar um. Þetta er mál sem Vegagerðin vill ræða um við LH.

SS : Þegar rætt er við landeigendur um land undir reiðveg kemur upp spurning um veghald er landeigandi veghaldari og þar með ábyrgur ?

HH : Vilji Vegagerðarinnar er að veghald verði hjá hestamannafélögum, því hefur verið mótmælt af LH. Málið er í nefnd sem vinnur að endurskoðun Vegalaga.

Skráð : Sæmundur Eiríksson.

Núverandi tilhögun að úthlutun til ferðaleiða:

- ✓ Hver svæðisnefnd getur lagt fram umsókn til viðhalds og endurbóta á fjölförnum ferða- eða stofnleiðum á sínu svæði.
- ✓ Úthlutun til þessara ferðaleiða skal tekin af óskiptu reiðvegafé.
- ✓ Umsjón með framkvæmdum skal vera í höndum þess hestamannafélags sem ferðaleiðin liggur um.
- ✓ Úthlutun af óskiptu reiðvegafé til ferðaleiða á viðkomandi svæði rýrir ekki rétt viðkomandi hestamannafélags til úthlutunnar í önnur reiðvegaverkefni á svæðinu.
- ✓ Mat á viðfangsefnum og úthlutun til einstakra verkefna eru í umsjón Ferða- og samgöngunefndar LH.

Vegagerðin:

Ágætt samstarf hefur verið við Vegagerðina eins og svo oft áður, sérstaklega ber að nefna samskipti við aðstoðarvegamálastjóra.

Undirritaður Halldór Halldórsson var í tölvusamskiptum við Guðmundi Val Guðmundssyni yfirbrúahönnuð Vegagerðarinnar þann 22.okt. 2014, vegna kynningafundar í Fljótshlíð sem boðað hafði verið til um tillögur að göngubré yfir Markarfljót í Þórsmörk þann 29.okt.2014.

HH: Spyr; reiknar Vegagerðin með hestaumferð um göngubrúnnar yfir Markarfljót (einn og einn hestur) eða er etv. reiknað með að svo sé ekki. Í niðurstöðum dómnefndar um hönnunar samkeppnina kemur einungis fram við tillögu 7007, sem er ekki vinningstillagan, að auðvelt sé að teyma hesta yfir brúna, bls. 14. Sé ekkert um þetta við vinningstillöguna eða tillögu 1001 eða að það sé minnst á hestaumferð. Það er kynningarfundur í Fljótshlíðinni í kvöld þar sem verið er að kynna brúnnar, gott væri að fá vitnesku um þetta fyrir kynningarfundinn.

Svar barst frá GVG þann 29.okt.Það passar, það er kynningarfundur í Fljótshlíðinni í kvöld Í keppnislýsingunni var það sett fram sem ein af forsendum að hægt væri að teyma hest yfir brúna. Textinn sem þú vísar til er tekinn úr greinargerð höfundanna en er ekki endilega mat dómnefndarinnar.

Vegagerðin og Vinir Þórsmörkur hafa fullan hug á því að hægt verði að teyma hest yfir brúna. Við eigum skýringarfund með höfundum tillögunnar sem dómnefnd valdi sem bestu tillöguna á morgun, fimmtudag, þar sem farið verður yfir hönnunina og ýmis atriði tengd henni, þ.m.t.

umferð hestamanna.

Í kjölfarið á því hafði ég hugsað mér að heyra í ykkur eins og við ræddum um á fundi okkar í sumar.

Ef þú mætir á fundinn í kvöld þá væri fínt að fá athugasemdir frá ykkur varðandi tillöguna. Hvort sem það er á fundinum sjálfum eða þá að setjast niður að honum loknum og fara yfir málið.

Forsagan er sú að Ferða- og samgöngunefnd LH hafði óskað eftir því við Vegagerðina að hestamenn fengju aðkomu að göngubru sem fyrirhugað er byggja yfir Krossá gengt Húsadal í Þórsmörk. Með því fengist tenging af reiðleið úr Fljótshíð R 33.23 um Emstrur á reiðleið R 213.18 í Þórsmörk. Vel var tekið í þessa ósk hestamanna og í framhaldi fundað með með fulltrúum Vegagerðarinnar, Skógræktarfélags Íslands og Vinum Þórsmörkur.

Göngubru yfir Markarfljót við Húsadal.

Bygging göngubruar á Markarfljót við Húsadal er samstarfsverkefni Vina Þórsmörkur og Vegagerðarinnar.

Um vini Þórsmörkur:

Vinir Þórsmörkur voru stofnaðir af ferðapjónustuaðilum sem hafa starfsemi í Þórsmörk árið 2011; Ferðafélagi Íslands, Ferðafélaginu Útivist, Farfuglum og Kynnisferðum, auk Rangárþings Eystra og Skógrækt ríkisins. Megin ástæða stofnunar félagsins var að stofna félagsskap sem sameinaði þessa aðila til að standa saman að ýmsum framfaramálum á svæðinu sér í lagi í tengslum við náttúruvernd.

Undirritaður ásamt Sæmundi Eiríkssyni átti fund með Guðmundi Vali þann 3. nóv. 2014 umfyrirhugaða brú. Farið var yfir vinningstillöguna og gerðar aths. vegna ýmissa þátta sem hestamenn telja að verði að vera í lagi vegna hestaumferðar um brúna. Ágætur fundur.

Frá fundi hjá Vegagerðinni með Gunnari Gunnarssyni föstudaginn 23. janúar 2015, kl.11:00 – 11.45, fundarstaður Borgartún 7.

Mættir til fundarins voru :

Gunnar Gunnarsson aðstoðarvegamálastjóri, Stefán Jónsson lögfræðingur Vegagerðarinnar, Halldór Halldórsson formaður samgöngunefndar LH, Sæmundur Eiríksson varaformaður samgöngunefndar LH og Jóna Dís Bragadóttir varaformaður LH (kom síðar inn á fund).

HH : Fundað var 20. janúar hjá LH vegna niðurstöðu Héraðsdóms í Munkaþverármálið með Jóni Eðvald Malmquist og kom fram hjá honum að Vegagerðin legði til að málinu yrði áfrýjað til Hæstaréttar og að Vegagerðin mundi borga málskostnað vegna þessa.

GG : Við funduðum hér ég Stefán og vegamálastjóri og vorum sammála um að vísa ætti málinu til Hæstaréttar. Við gerum ráð fyrir að málskostnaður vegna þess verði um 4.0 m.kr.

Búið er að borga um 3.7 m.kr. frá því byrjað var með málið. Samkvæmt Héraðsdómi á að borga mótaðila 1.255 m.kr., sú upphæð bíður þar til niðurstaða er fengin frá Hæstarétti.

Ef málið vinnst fellur upphæðin niður. Ef þetta mál tapast er vandséð að einhvern tímann verði hægt að fara fram á eignarnám á landi undir reiðveg.

HH : Varðandi lögfræðikostnað við rekstur málsins fyrir Hæstarétti, Jón Eðvald gerir ráð fyrir 2-2,5 m.kr. hjá Logos, greiðir Vegagerðin þann kostnað.

GG : Vegagerðin greiðir kostnað vegna reksturs málsins fyrir dómstólum, en hestamenn greiða eignarnámið.

HH : Koma greiðslur Vegagerðarinnar af því reiðvegafé sem hún hefur til ráðstöfunnar?

GG : Það er ekki um aðra sjóði að ræða.

HH : Hvaða upphæð er í samgönguáætlun til reiðvega, hvenær mætti fara að kalla eftir umsóknum ?

GG : Í tillögu að samgönguáætlun er sama upphæð og var á síðasta ári eða 60.0 m.kr. og af því færu 50.0 m.kr. til LH til úthutunar. Það má ganga út frá þessu og undirbúa úthlutun á reiðvegafé.

Að auki hafa verið margvísleg tölvu og síma samskipti við aðstoðarvegamálastjóra um hin ýmsu mál, einnig við forstöðumann fjárreiðudeildar Vegagerðarinnar.

•

Þess má geta að það stóð upp á Vegagerðina að gera endurbætur á reið- og göngubrú við Vallá á Kjalarnesi. Gamla brúin var orðin léleg auk þess að vera rétt um 190 cm á breidd þannig að ógerlegt var að fara með þrjá til reiðar á brúna. Kostnaðaráætlun Vegagerðarinnar var með þeim hætti að aðstoðarvegamálastjóri kvaðst ekki hafa þá fjármuni sem til þyrfti og varpaði því til undirritaðs hvort reiðveganefndin gæti brúað bilið ef Vegagerðin legði 1.m.kr. til verksins. Sæmundur Eiríksson tók að sér að gera verkfræðiteikningu og kostnaðaráætlun fyrir nýja brú sem væri 253 cm á breidd milli kantborða. Kostnaðaráætlunin hljóðaði upp á um 45% af kostnaðaráætlun Vegagerðarinnar eða tæpar 1,2 m.kr. Samþykkti aðstoðarvegamálastjóri að greiða þá upphæð ef reiðveganefndin sæi um verkið, reiðveganefndin samdi við heimamenn á Kjalarnesi um smíðina sem tókst í alla staði mjög vel.

Nýja reið og göngubrúin við Vallá

Kortasjá:

Samgöngunefnd LH vinnur að skráningu reiðleiða í kortasjá, skráningin er unnin í samstarfi við Loftmyndir ehf. Einungis þær reiðleiðir sem eru á staðfestu aðalskipulagi viðkomandi sveitarfélags eru settar í kortasjána. Reiðleiðirnar skiptast í þrjá flokka, þéttbýlis-, stofn- og héraðsleiðir. Allar reiðleiðir í kortasjónni fá ákveðin númer og kaflanúmer, númerakerfið er unnið í samstarfi við Vegagerðina.

Búið er að skrá um 10.800 km. af reiðleiðum í kortasjána á svæðinu frá Lómagnúpi í austri, um Suðurland, Vesturland og Norðurland að Jökulsá á Fjöllum. Verið að skrá reiðleiðir í Dalabyggð og Snæfellsnesi. Gert er ráð fyrir að skráningu reiðleiða verði að mestu lokið á árinu 2017.

Kortasjain er til mikilla hagsbóta og öryggis fyrir skipulag hestaferða, hægt er að hlaða niður GPS ferlum af hverri reiðleið fyrir sig. Einnig kemur fram heiti hvernar reiðleiðar og lengd í km. Það að geta hlaðið niður ferlum af reiðleiðinni stuðlar að miklu öryggi hestaferðamanna sem og gangandi manna sem einnig geta nýtt sér reiðleiðirnar. Skráning og kortlagning reiðleiða og gott aðgengi að þeim upplýsingum stuðlar að því að beina umferð hestamanna inn á samþykktar reiðleiðir og vernda þar með viðkvæm svæði á landinu.

Markmið með kortasjónni er að safna öllum reiðleiðum á landinu í einn kortagrunn sem er öllum aðgengilegur.

Bein leið á kortasjána er: <http://www.loftmyndir.is/k/kortasja.asp?client=hestar> einnig er hægt að fara á heimasíðu LH <http://lhhestar.is> þar til hægri er gluggi merktur Kortasjá, einnig eru tengingar frá heimasíðum flestra hestamannafélaga í landinu.

Breytingar í Kortasjá:

Sérstök tákn eru nú til staðar í kortasjónni fyrir vegvísa.

Hægt er nú að leita í kortasjónni að vegvísunum, áningum og skálum, (sem stendur eru einungis vegvísar komnir upp á félagssvæði Spretts).

Farið í glugga þar sem stendur Heimilisföngi og velja þar Skálar og þjónusta. Skrifa í reitinn fyrir aftan t.d. Ávegvisir 5n og ýta á leita. Þá fer kortasjain á þann stað og píla sem merkir staðinn. Sækið nú örina til vinstri á efri bilslánni og dragið yfir á táknið fyrir vegvísinn, þá opnast gluggi (eins og fyrir reiðleiðirnar og áningastaðina). Hér er hægt að sækja GPS staðsetningu fyrir vegvísinn og hlaða niður í tölvu eða í GPS tæki.

Sama á við um Áningastaði, Girðingarhólf, Skála, Ferðapjónustu, Fjárréttir og Neyðarskýli.

Í glugganum efst til hægri er þessi gluggi þar sem hægt er að haka við það sem hver og einn vill láta birtast á kortasjónni, einnig er hægt að velja um hvort haft sé kort eða loftmynd undir.

Einhverjir velta fyrir sér hvers vegna vegvísarnir séu númeraðir með tölustöfum frá 1 og upp úr. Það er hugsað sem leið fyrir hestamenn eða gangandi að staðsetja sig ef slys eða óhapp ber að höndum. Auðveldara er að muna númer vegvísa eða nöfn áningastaða sem fólk hefur nýverið farið framhjá. Ef óhapp verður og hringt er í Neyðarlínuna „ég er stödd / staddur rétt við vegvísi nr. 11n. Þá á Neyðarlínan, sjúkraf lutningar eða lögregla að vera með GPS staðsetningu viðkomandi, en þessir möguleikar kortasjárinnar verður kynntur þeim aðilum.

Í kortasjónni er hægt að skoða yfirlit reiðvegaframkvæmda árána 2011i 2014 undirrituðum er til efs að aðrir aðilar hafi eins gagnsæa notkun á almannafé og hestamenn.

▼Skálar og þjónusta

- Vegvísir
- Fjárréttir
- Neyðarskýli
- Ferðaþjónusta
- Girðingarhólf
- Áning
- Skálar/gisting

- Framkvæmdir 2011
- Framkvæmdir 2012
- Framkvæmdir 2013
- Framkvæmdir 2014
- Reiðleiðir
- Vegir
- Örnefni og vegir

Grunnkort:

Loftmyndir í Kort

Farið er inn á kortasjá um heimasíðu LH, www.lhhestar.is og smellt á flipa hægra megin á síðunni.

Einnig er hægt að fara inn á kortasjá um tengla sem er að finna á heimasíðum flestra hestamannafélaga.

Þá má geta þess að lokið er við skráningu reiðleiða á Fellsströnd og Skarðsströnd í Dalasýslu, alls um 240 km til viðbótar við það sem áður var komið. Í heildina er þá búið að skrá 10.833 km af reiðleiðum í kortasjána.

Í kortasjána er nú komið yfirlit yfir reiðvegaframkvæmdir árána 2011 - 2014. Yfirlitið getur aldrei verið betra en þær upplýsingar sem hestamannafélögin veita.

Minum á Facebook síðu Samgöngunefndar LH fyrir allar nýjustu upplýsingar.

Kortasjá / Samgöngunefnd LH

•

Samningur var undirritaður á árinu við Neyðarlínuna ohf. um afnot af reiðleiðaferlum í kortasjánni, samningurinn var undirritaður af Tómasi Gíslasyni aðstoðarforstjóra Neyðarlínunnar og Halldóri Halldórssyni formanni Ferða- og samgöngunefndar LH.

Ávinningur fyrir hestamenn og hestaferðamennsku er að neyðarvörður hjá 112 á að vera mun fljótari að staðsetja viðkomandi ef slys eða aðra vá ber að garði. En þá þarf viðkomandi að vera meðvitaður um það á eða við hvaða reiðleið / áningu / eða / vegvísi hann er staddur. Númer reiðleiða, vegvísa og nöfn áningastaða er að finna í kortasjánni.

Samningsaðilar eru

Landssamband hestamannafélaga (LH)
Íþróttamiðstöðinni í Laugardal
104 Reykjavík
kt: 710169-3579

og Neyðarlínan ohf
Skógarhlíð 14
105 Reykjavík
kt. 511095-2559

gera með sér eftirfarandi samning um afnot reiðleiðaferla LH og önnur gögn þeim tengd á kortagrunni Neyðarlínunnar ohf.

1. Umfang og innihald

Samningur þessi er um heimild Neyðarlínunnar ohf, hér eftir 112, til að nota reiðleiðaferla og önnur gögn tengd þeim sem Landsamband hestamannafélaga, hér eftir nefnt LH, hefur sett upp með aðstoð myndkorta í eigu Loftmynda ehf.

Sú vinna er unnin samkvæmt samningi við Loftmyndir ohf sem undirritaður var 14. maí 2010.

Notkun upplýsinga í eigu LH um reiðleiðir og önnur gögn tengd þeim er bundin við kortagrunn 112 sem notaður er ef slys, náttúruhamfarir eða önnur óhöpp verða.

112 er ekki heimilt að birta þessar upplýsingar á öðrum vefjum nema með sérstöku leyfi LH. 112 er þó heimilt að afhenda reiðleiðaferla og önnur gögn tengd þeim til samstarfsaðila síns (Samsýn) til uppsetningar í gagnagrunn 112.

Samsýn er ekki heimilt að nýta gögnin á annan hátt nema með sérstöku leyfi LH.

2. Uppfærsla á gögnum

Vinna við uppsetningu og söfnun reiðferla og tengdra gagna er áframhaldandi verkefni sem unnið er á vegum LH.

LH afhendir ofangreind gögn á formati sem hægt er að hlaða í gagnagrunn 112. Í upphafi tiltæk skrá og svo nýtt eintak við stærri uppfærslur.

112 getur þó tryggt sér aðgengi að nýjustu upplýsingum eins og þær liggja fyrir hverju sinni með því að sækja gögn í gegnum WMS þjónustu tengda við Loftmyndir ehf einu sinni á sólarhring.

112 bæri kostnað af WMS þjónustunni sem er tvíþætt, annars vegar uppsetning á WMS tengingu,

eingreiðsla, og síðan mánaðarlegt gjald. Samningur um WMS tengingu yrði þá á milli 112 og Loftmynda ehf og LH óviðkomandi.

3. Umgengnis og eignarréttur

Starfsmenn 112 skuldbinda sig til þess að fara að öryggisreglum sem tryggja að gögn LH verði ekki afrituð af þriðja aðila né notuð á annan máta sem ekki er í samræmi við þennan samning.

4. Greiðslur

Ekki er gert ráð fyrir að 112 greiði LH fyrir ofangreind réttindi um afnot á upplýsingumum reiðleiðir og önnur gögn tengd þeim.

5. Kröfur utanaðkomandi aðila

112 getur ekki vísað fjárkröfum frá þriðja aðila á LH vegna notkunar ofangreindra gagna.

6. Þagnarskylda

Samningsaðilar bindast með samningi þessum þagnarskyldu varðandi allt það sem þeir kunna að verða áskynja hvor hjá öðrum. Þessi þagnarskylda fellur ekki niður þó samningnum sé sagt upp.

7. Bætur

LH ber ekki ábyrgð á því að gögnin séu rétt og öll notkun þeirra er á ábyrgð 112

8. Framsal

Framsal á réttindum og skyldum vegna þessa samnings er óheimil frá hendi 112

Verði starfsemi sem tengist þessum samningi flutt til annars aðila þá er LH ekki skuldbundið til að samþykkja slíkt

og getur LH sagt samningnum upp án fyrirvara ef ekki nást samningar við nýjan aðila.

9. Gildistími og uppsagnarfrestur

Samningur þessi tekur gildi 1. mars 2015 og er uppsegjanlegur með 6 mánaða fyrirvara. Skal uppsögnin vera skrifleg.

Ef samningi er sagt upp af öðrum hvorum samningasðila skal 112 eyða út úr sínum tölvukerfum öllum reiðleiðaferlum og öðrum gögnum sem tengjast þeim og LH hefur lagt til.

10. Ágreiningur

Rísi ágreiningur út af samningi þessum skal hann útkljáður fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur.

Reykjavík 1. mars 2015

F.h. Landssamband hestamannafélaga:

Halldór H Halldórsson

Reykjavík 1. mars 2015

F.h. Neyðarlínunnar ohf:

Tómas Gíslason

Landsnet ferðaleiða:

Á 143. löggjafarþingi 2013-2014 var samþykkt þann 16 maí 2014 þingsályktun um landsnet ferðaleiða, þar sem Alþingi ályktar að fela innanríkisráðherra, iðnaðar- og viðskiptaráðherra og umhverfis- og auðlindaráðherra að hefja nú þegar í sameiningu vinnu við skipulagningu og kortlagningu leiða i og þjónustukerfis fyrir ferðamenn sem ferðast um landið fótgangandi, á reiðhjólum eða á hestum þannig að til verði eitt samtengt landsnet ferðaleiða.

Þess má geta að UMFÍ, Ferðamálaráð og þingmenn sem standa að þingsályktunartillögu um „landsnet ferðaleiða“ hafa lýst yfir áhuga á samstarfi við LH vegna kortasjárinnar, en segja má að LH standi fremst í skráningu ferðaleiða á landinu.

Róbert Marshall fyrsti flutningsmaður tillögunnar um landsnets ferðaleiða gerði fyrirspurn til innanríkisráðherra um framvindu vinnu um gerð landsnets ferðaleiða, fer það hér á eftir ásamt svari ráðherra.

145. löggjafarþing 2015–2016.

Þingskjal 216 — 93. mál.

Svar

Innanríkisráðherra við fyrirspurn frá Róbert Marshall um landsnet ferðaleiða.

Fyrirspurnin hljóðar svo:

Hvernig miðar vinnu við gerð landsnets ferðaleiða í samræmi við ályktun Alþingis um landsnet ferðaleiða, nr. 34/143, og hvenær er áætlað að vinnu við gerð þess muni ljúka?

Með bréfi Alþingis hinn 27. maí 2014 barst innanríkisráðuneytinu þingsályktun nr. 34 frá 143. þingi 2013i 2014 um gerð landsnets ferðaleiða. Þingsályktuninni var beint til þriggja ráðuneyta, innanríkisráðuneytis, atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis og umhverfis- og auðlindaráðuneytis. Samkvæmt 8. tölul. 3. gr. auglýsingar um forsetaúrskurð um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands, nr. 71/2013, falla málefni ferðapjónustunnar undir atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið.

Tenging ályktunarinnar við innanríkisráðuneytið og verkefni þess snertir vegagerð og samgöngur. Við gerð samgönguáætlunar er tekið mið af þörfum ferðapjónustunnar, sem þó er ekki sérstaklega aðgreind frá almennri þörf fyrir samgöngur. Í samgönguáætlun sem nú er unnið að í ráðuneytinu er þó í ríkari mæli en áður horft til ferðapjónustunnar, enda leiðir það af gríðarlegum vexti greinarinnar á undanföllum árum.

Umhverfis- og auðlindaráðherra hefur lagt fram á Alþingi frumvarp til laga um uppbyggingu

innviða til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum. Frumvarpið er samið í samvinnu við atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið. Markmið frumvarpsins er að móta og samræma stefnu um uppbyggingu, rekstur og viðhald innviða í þágu náttúruverndar og til verndar menningarsögulegum minjum vegna álags af völdum ferðamennsku og útivistar. Það skal gert með stefnumarkandi landsáætlun til tólf ára, skv. 3. gr., og þriggja ára verkefnaáætlun, skv. 4. gr., sem er hluti af og innan ramma tólf ára áætlunarinnar. Í frumvarpinu eru sérstaklega skilgreindar ferðamannaleiðir en það geta verið gönguleiðir, reiðleiðir og reiðhjólaleiðir og skal landsáætlunin einnig taka til slíkra leiða.

Náttúruverndarlög:

Umhverfissráðherra boðaði afturköllun náttúruverndarlaga sem sett voru á 141 löggjafarþingi og áttu að taka gildi þann 1. apríl 2014. Ráðherra hugðist leggja fram frumvarp á haustþingi 2013 til ógildingar áður samþykktu frumvarpi. Samkomulag varð á milli stjórnar og stjórnarandstöðu um frestun gildistöku náttúruverndarlaga frá 141 löggjafarþingi.

LH lagðist ekki gegn samþykkt frumvarpsins á sínum tíma einkum vegna ákvæðis 31.gr. sem studdi vel við þá viðleitni hestamanna um akstursbann vélknúinna ökutækja á skilgreindum reiðvegum.

Eftirfarandi erindi barst frá nefndasviði Alþingis þann 24. sept.sl:

Ágæti viðtakandi.

Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis sendir yður til umsagnar frumvarp til laga um náttúruvernd (varúðarregla, almannaréttur, sérstök vernd, framandi tegundir o.fl.), 140. mál.

Þess er óskað að undirrituð umsögn berist eigi síðar en 8. október nk. á netfangið

nefndasvið@althingi.is

Ef engar athugasemdir eru þarf ekki að senda sérstaka tilkynningu þess efnis.

Þingskjalið er hægt að sækja á vef Alþingis: <http://www.althingi.is/altext/145/s/0140.html>

Vakin er athygli á því að nefndastarf fastanefnda Alþingis er rafrænt. Óskað er eftir að umsagnir og erindi verði send á rafrænu formi.

Bent skal á að umsagnir og gögn um málið birtast á vef Alþingis undir fyrirsögninni Innsend erindi á síðu viðkomandi þingmáls.

Leiðbeiningar um ritun umsagna er að finna á vef Alþingis á slóðinni

www.althingi.is/vefur/nefndaumsagnir.html

Eftir að hafa farið ýtarlega yfir frumvarp til laga um breytingu á lögum um náttúruvernd, nr.60/2013 með síðari breytingum þ.e. þingskjal 140 - 140. mál þótti ekki efni til að gera athugasemdir við þær breytingar sem gerðar höfðu verið við frumvarpið.

Eftirfarandi erindi var sent inn á nefndasvið Alþingis vegna málsins, dags. 01.10.2015.

Þingskjal 140 — 140. mál.

**Frumvarp til laga
um breytingu á lögum um náttúruvernd, nr. 60/2013,
með síðari breytingum (varúðarregla, almannaréttur,
sérstök vernd, framandi tegundir o.fl.).**

(Lagt fyrir Alþingi á 145. löggjafarþingi 2015i 2016.)

Landssamband hestamannafélaga (LH) styður gildistöku laga nr. 60/2013 um náttúruvernd, með síðari breytingum.

LH vísar að öðru leyti til afstöðu sinnar við afgreiðslu náttúruverndarlaga á fyrri stigum málsins.

Virðingarfyllst

f.h. Landssambands hestamannafélaga

Lárus Ástmar Hannesson

•

Eftirfarandi athugasemdir voru gerðar við frumvarp til laga um náttúrupassa dags. 12. feb. 2015:

Þingskjal 699 — 455. mál. Frumvarp til laga um náttúrupassa. (Lagt fyrir Alþingi á 144. löggjafarþingi 2014–2015.)

Landssamband hestamannafélaga (LH) leggst gegn frumvarpi til laga um náttúrupassa eins og það hefur verið kynnt og lagt fyrir Alþingi á 144. löggjafarþingi 2014-2015.

LH leggst ekki gegn áformum um gjaldtökur til eflingar ferðamannastaða og til verndar viðkvæmri náttúru eða náttúrulegri flóru landsins. LH telur að í framlögðu frumvarpi séu leiðir að settu marki of flóknað, hættu er á að hér verði til eins konar bákn, eða kerfi í kerfinu. Mun árangursríkara yrði að mati LH að nálgast markmiðin t.d. í gegnum skattkerfið, með komugjöldum eða gistináttgjaldi.

Virðingarfyllst

f.h. Landssambands hestamannafélaga

Lárus Ástmar Hannesson

•

Landvernd og Náttúruverndarsamtök Íslands leita eftir vilja rúmlega tuttugu umhverfis- og útivistarsamtaka til að bjóða þeim að skrifa undir eftirfarandi yfirlýsingu:

"Undirrituð samtök skora á Alþingi og mennta- og menningarmálaráðherra að taka hið fyrsta af skarið varðandi málefni Náttúruminjasafns Íslands og búa þannig um hnútana að starfsemi þessa höfuðsafns þjóðarinnar í náttúrufræðum rísi undir nafni og sómi sé af við miðlun á fróðleik og þekkingu um náttúru landsins, náttúrusögu, náttúruvernd og nýtingu náttúruauðlinda, eins og lög kveða á um. Staða Náttúruminjasafnsins hefur frá upphafi verið algjörlega óviðunandi, stofnunin fjársvelt, ekkert sýningahald starfrækt og skrifstofuaðstaðan nýverið í lausu lofti eftir uppsögn á húsaleigusamningi. Það er skýlaus krafa að stjórnvöld axli ábyrgð og tryggi Náttúruminjasafninu starfsumhverfi og fjármagn til reksturs sem hæfir höfuðsafni og gerir því kleift að sinna lögbundnum hlutverkum sínum. Öflugt náttúrufræðisafn styrkir menntakerfið og menningarlífið og stuðlar að aukinni þekkingu á náttúru landsins og skilningi á tengslum hennar við umheiminn. Menntun þjóðarinnar í náttúrufræðum er forsenda sjálfbærni í megin atvinnugreinum landsins, sem allar hvíla á nýtingu náttúrunnar í fiskveiðar, ferðamennska, þungaiðnaður og landbúnaður. Aukinn skilningur á náttúru Íslands er eitthvert brýnasta og mest aðkallandi verkefni samtímans."

LH lagði stuðning sinn við þessa málaleitan Landverndar og Náttúruverndarsamtaka Íslands vegna Náttúruminjasafns Íslands.

❖

Skipulagsmál:

Samgöngunefnd LH reynir ávallt af fremsta megni að fylgjast með öllum skipulagsbreytingum er geta varðað reiðleiðir og bregst við þeim skipulagsbreytingum með viðeigandi hætti. Nokkrar aths. voru gerðar við skipulög sveitarfélaga á starfsárinu, meðal annars við Svæðisskipulag Höfuðborgarsvæðisins.

Efni : Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins 2015-2040

Árið 2002 voru gerðar athugasemdir við Svæðisskipulag Höfuðborgarsvæðisins og því mótmælt að ekki væru sýndir reiðstígar á tillögu að svæðisskipulagi og tengingu þeirra á milli sveitarfélaga, svar við athugasemd var þessi 21. maí 2002 : *“Skipulagningu reiðvegakerfis í útjaðri byggðar á höfuðborgarsvæði, er vísað til fyrstu enduskoðunar svæðisskipulags”* Þann 14.04.2014 voru gerðar athugasemdir vegna Svæðisskipulags Höfuðborgarsvæðis 2015-2040 sem nú er í auglýsingu. Í fylgiriti XI með svæðisskipulagi segir : *“Átekið er undir með reiðveganefnd í aðgerð 4.1.2, þar sem fjallað er um að halda við kortagrunni með útivistarstígum. Viðbrögð: Skerpa má orðalag til að ekki fari á milli mála að reiðvegir séu hluti útivistarstíga”*.

Aðgerð 4.1.2 : “ Svæðisskipulagsnefnd viðheldur virkum kortagrunni og upplýsingaöflun um þróun Græna trefilsins og sameiginlegra útivistarstíga í útmörk og með ströndinni. Sérstök áhersla skal lögð á græna geira, græna stíginn og strandstíginn “.

Af því sem fram kemur hér að ofan verður ekki séð að reiðstígar séu hluti af svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins. Ítrekuð er ósk Reiðveganefndar í Kjalarnesþingi hinu forna sem fram kom í bréfi dagsettu 14. apríl 2014 að fram komi á Svæðisskipulagi Höfuðborgarsvæðisins 2015-2040 samræmt reiðleiðakerfi milli aðildarsveitarfélaga og byggðarsamлага.

Reiðveganefnd í Kjalarnesþingi hinu forna	Samgöngunefnd Landssambands hestmannaf.
Sæmundur Eiríksson formaður	Halldór H Halldórsson formaður
S : 577 2277, klopp@simnet.is	S : 567 4900, blamalunh@simnet.is

•

Eftirfarandi athugasemdir voru gerðar við deiliskipulag Þórsmerkur:

1502017

Húsadalur – Deiliskipulag

Deiliskipulagstillaga ásamt stefnumörkun, umhverfisskýrslu og yfirlitsuppdraetti.

Deiliskipulagið tekur til um 30 ha. svæðis í Húsadal, auk göngubrúar yfir Markarfljót og aðkomu að henni. Afmarkaðar eru 9 mis stórar lóðir. Sýndur er byggingarreitur fyrir hverja lóð. Á þremur lóðum er gert ráð fyrir plássfrekri starfsemi auk bygginga, s.s. tjaldsvæði, affreyingarsvæði eða aðstöðu fyrir hestaferðir. Í stefnumörkun fyrir Þórsmerkursvæðið er gerð grein fyrir svæðinu, þ.e. forsendum skipulagsins og mati á völdum stefnumiðum í umhverfisskýrslu.

Skipulagsnefnd leggur til við sveitarstjórn að deiliskipulagstillaga ásamt umhverfisskýrslu verði auglýst í samræmi við 41. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.

Um reiðleiðir segir: Gert er ráð fyrir reiðleið með Þórsmerkurvegi inn í Húsadal. Þá verður gert ráð fyrir reiðleið inn á Almenna og einnig verður hægt að teyma hesta yfir göngubrú yfir Markarfljót.

Þessar aths. eru gerðar varðandi deiliskipulag Húsadals. Nauðsynlegt er að sýna á deiliskipulagstillögum girðingar- eða áningahólf við hvorn brúarenda göngubrúar yfir Markarfljót. Hestaferðamaður teymir vart fleiri en einn til tvo hesta yfir brúna í einu og þarf því aðstöðu fyrir geymslu annarra hesta á meðan. Þá er gert ráð fyrir reiðleið meðfram eða á Þórsmerkurvegi inn í Húsadal. Í Rammaskipulagi Suðurrhálendis segir að leitast verði við að reiðleiðir fylgi ekki meginleiðum göngufólks, reiðhjólafólks eða fjölfarnari akstursleiðum. En það er nákvæmlega það sem deiliskipulagstillagan gengur út á það að reiðleiðin fylgir fjölfarinni akstursleið.

1502018

Langidalur/Slyppugil – Deiliskipulag

Deiliskipulagstillaga ásamt stefnumörkun, umhverfisskýrslu og yfirlitsuppdraetti. Deiliskipulagið tekur til um 13 ha. svæðis í Langadal og Slyppugili. Svæðið nær yfir núverandi aðstöðu Ferðafélags Íslands og austur fyrir aðstöðu Farfugla í Slyppugili. Afmarkaðar eru 2 þjónustulóðir fyrir gistiskála og þjónustuhús fyrir ferðamenn, ásamt svæði fyrir tjaldsvæði. Afmörkuð er lóð fyrir núverandi aðstöðu Skógræktarinnar. Byggingarreitir eru sýndir á hverri lóð. Í stefnumörkun fyrir Þórsmerkursvæðið er gerð grein fyrir svæðinu, þ.e. forsendum skipulagsins og mati á völdum stefnumiðum í umhverfisskýrslu. Skipulagsnefnd leggur til við sveitarstjórn að deiliskipulagstillaga ásamt umhverfisskýrslu verði auglýst í samræmi við 41. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.

Ekki eru gerðar aths. varðandi deiliskipulag Langadals / Slyppugils.

1502019

Básar - Deiliskipulag

Deiliskipulagstillaga ásamt stefnumörkun, umhverfisskýrslu og yfirlitsuppdraetti. Deiliskipulagið tekur til um 38 ha. svæðis í Básun, Goðalandi. Svæðið nær yfir núverandi aðstöðu Útivistar, óbyggðs svæðis til austurs frá þeirri aðstöðu og austur að Strákagili. Afmarkaðar eru 6 misstórar þjónustulóðir. Sýndur er byggingarreitur fyrir hverja lóð. Í stefnumörkun fyrir Þórsmerkursvæðið er gerð grein fyrir svæðinu, þ.e. forsendum skipulagsins og mati á völdum stefnumiðum í umhverfisskýrslu. Skipulagsnefnd leggur til við sveitarstjórn að deiliskipulagstillaga ásamt umhverfisskýrslu verði auglýst í samræmi við 41. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.

Um reiðleiðir fyrir deiliskipula Bása segir: Ekki er gert ráð fyrir sérstakri reiðleið inn í Bása en hægt að ríða núverandi veg enda umferð þar hæg. Heimilt verður að koma upp áningahólfum fyrir hesta vestur með varnargarðinum utan skipulagssvæðis. Gert er ráð fyrir akfærum slóða að áningarhólfum. Ekki er gert ráð fyrir reiðleið inn fyrir Bása.

Athugasemdir eru gerðar við að reiðleiðin nái einungis inn að Básun, reiðleiðin þarf að ná inn að Galti á deiliskipulagstillögunum, en hestamenn ríða oft þangað inn eftir.

F.h. Landssambands hestamannafélaga
Halldór H Halldórsson
formaður Ferða- og samgöngunefndar LH
Afrit: Hestamannafélögin Geysir og Sindri.

Morgunblaðið/Árni Sæberg

Þórsmörk Tillögur að nýju deiliskipulagi gera ráð fyrir ýmsum breytingum í Langadal, Básum og Húsadal, m.a. göngubré yfir Markarfljót.

Þórsmörk á leið til Skipulagsstofnunar

● Rangárþing eystra afgreiðir deiliskipulag

Björn Jóhann Björnsson
bjb@mbl.is

Byggðaráð Rangárþings eystra hefur afgreitt deiliskipulagstillögur um Þórsmörk, ásamt stefnumörkun, umhverfisskýrslum og yfirlitsdráttum. Ná tillögurnar til þriggja svæða; Húsadals, Bása og Langadals/Slyppugils. Verið er að ganga frá greinargerð til að senda með tillögunum til Skipulagsstofnunar til yfirferðar, eins og skipulagslög kveða á um.

Ísólfr Gylfi Pálmason, sveitarstjóri Rangárþings eystra, segir allar umsagnir sem bárust um tillögurnar vera almennt jákvæðar. Segist hann hafa átt von á fleiri athugasemdum en einna helst komu þær frá Landssambandi hestamannafélaga. Höfðu hestamenn áhyggjur af aðstöðu og tilfærslu á gerðum en að sögn Ísólfs verður tekið tillit til þeirra athugasemda. Skipulagsferlið hafi verið unnið í nánú samstarfi við hagsmunaaðila en fyrirfram hafi hann búist við fleiri athugasemdum, enda Þórsmörk vinsælt svæði og mörgum hjartkært.

Umsagnir bárust frá Umhverf-

Þórsmörk

» Þórsmörk er þjóðlenda en Skógrækt ríkisins er umsjónaraðili svæðisins, með leigusamninga við ferðafélög og fleiri um afnot af svæðinu.

» Talið er að um 140 þúsund manns hafi komið í Þórsmörk á síðasta ári.

» Deiliskipulag nær yfir um 80 hektara á þremur svæðum. Búið er að afmarka lóðir og reiti fyrir aðstöðu og mannvirki.

isstofnun, forsætisráðuneyti, Skógrækt ríkisins, Heilbrigðiseftirliti Suðurlands, Ferðamálastofu og Vegagerðinni. Að sögn Ísólfs hefur einnig verið tekið tillit til þeirra umsagna. „Það skiptir miklu máli að láta gera deiliskipulag á svona svæðum, það er algjört grundvallaratriði til að geta ráðist í einhverjar framkvæmdir,“ segir Ísólfr Gylfi en sveitarfélagið er einnig að vinna í deiliskipulagi fyrir Seljalandsfoss, annan fjölsóttan áningarstað ferðamanna. Áætlað er að ljúka því ferli í vetur, að sögn Ísólfs. Seljalandsfoss hefur notið síaukinna vinsælda meðal ferðamanna og orðið brýnt að bæta þar aðstöðu og skipulag.

Færst hefur í vöxt að aðilar sem vinna að skipulagsmálum fyrir sveitarfélög eða aðra óski eftir reiðleiðaferlum úr kortasjá LH. Má þar m.a. nefna Steinholt arkitekta sem unnið hafa að nýju aðalskipulagi fyrir Bláskógabyggð og verkfræðistofuna Mannvit sem unnið hefur að umhverfismati fyrir Landsvirkjun vegna vindmyllugarðs á Búrfellshafinu.

Sæmundur Eiríksson var í samskiptum við þessa aðila f.h. Samgöngunefndar:

Eins og ég tjáði þér í símtali áðan þá erum við að vinna að umhverfismati fyrir Vindmyllugarð Landsvirkjunar í Hafinu við Búrfell. Einn hluti þess er að gera grein fyrir landnotkun á svæðinu og nærumhverfi þess. Því væri mjög gott að hafa skráðar reiðleiðir á þessu svæði. Er möguleiki á að fá þær sendar frá ykkur?

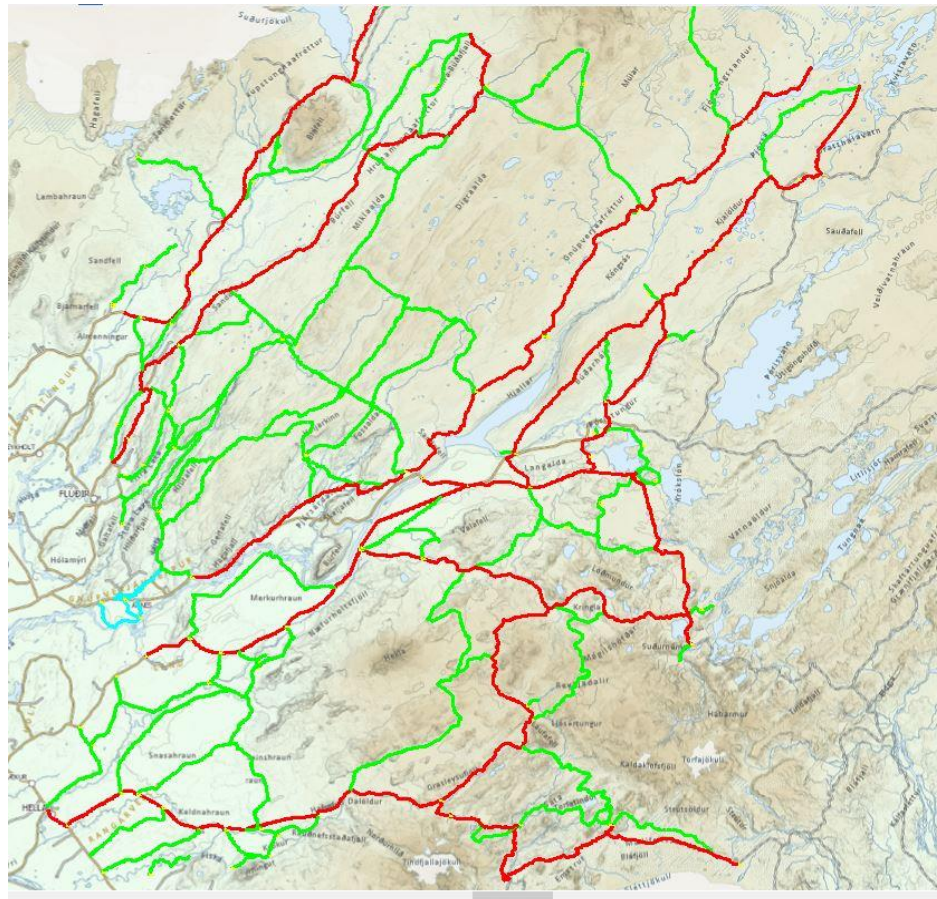
Svar: Hjalagt umbeðnar reiðleiðir.

Skýringar við Áline tagñ : staða á reiðvegi sjá reidleidir-skyr2

Gpstrack : Áñ ï hægt er að hlaða niður gps ferli, Áñ ï leið óviss, ekkert gps.

Á öllum gögnum skal koma fram að reiðleiðaferlar eru frá Landssambandi hestamannafélaga og að óheimilt er að framleiða kort með reiðleiðum til útgáfustarfsemi.

Til stendur að reisa 200 MW vindlund, Búrfellslund á hraun- og sandsléttunni austan Þjórsár og á Hafinu, þar sem Landsvirkjun rekur nú þegar með tvær vindmyllur í rannsóknarskyni. Fyrirhugað er að mastur hvernar vindmyllu verði allt að 93 m hátt og þvermál spaða allt að 115 m. Reiknað er með að hámarkshæð þegar spaðar eru í efstu stöðu sé alltaf lægri en 150 m. Fjöldi vindmylla yrði um það bil 58 talsins fyrir vindmyllur með 3,5 MW aflgetu og 80 fyrir vindmyllur með 2,5 MW aflgetu.

Vegna stærðar vindlundarins er framkvæmdin háð mati á umhverfisáhrifum. Landsvirkjun vinnur nú að slíku mati og verkfræðilegum undirbúningi á umræddu svæði fyrir allt að 200 MW Búrfellslund. Frummatsskýrslan er unnin í samræmi við lög nr. 106/2000, um mat á umhverfisáhrifum. Í júlí 2014 var lögð fram til Skipulagsstofnunar tillaga að matsáætlun þar sem tilgreint er hvernig áætlað er að standa að matsvinnunni. Þann 16. september 2014 féllst Skipulagsstofnun á tillöguna.

Landsskipulag:

Sæmundur Eiríksson sótti nokkra fundi um landsskipulagsstefnuna f.h. Ferða- og samgöngunefndar LH. Þar var því komið á framfæri að allar reiðleiðir á skipulagi miðhálandis Íslands héldu sér í nýju landsskipulag, ekki er annað að sjá en að það gangi eftir.

Umhverfis- og auðlindaráðherra hefur mælt fyrir tillögu til þingsályktunar um landsskipulagsstefnu 2015-2026 á Alþingi. Tillagan gekk til umhverfis- og samgöngunefndar og hægt er að nálgast þingskjalið og fylgjast með ferli málsins á vef Alþingis. Umfjöllun um tillöguna er einnig að finna á vef umhverfis- og auðlindaráðuneytis.

Þingskjal 1163 — 689. mál.

Tillaga til þingsályktunar

um landsskipulagsstefnu 2015–2026.

(Lögð fyrir Alþingi á 144. löggjafarþingi 2014i 2015.)

Alþingi ályktar, með vísan til 10. gr. skipulagslaga, nr. 123/2010, að stjórnvöld skuli á árunum 2015i 2026 vinna að skipulagsmálum í samræmi við landsskipulagsstefnu þessa sem felur í sér:

1. Stefnu um skipulag á miðhálandi Íslands.
2. Stefnu um skipulag í dreifbýli.
3. Stefnu um búsetumynstur og dreifingu byggðar.
4. Stefnu um skipulag á haf- og strandsvæðum.

Í landsskipulagsstefnu er eftirfarandi lagt til grundvallar auk 1. Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að sjálfbærri þróun.

2. Að skipulag byggðar og landnotkunar sé sveigjanlegt og stuðli að seiglu gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum.
3. Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að lífsgæðum fó markmiða skipulagslaga: lks.
4. Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji samkeppnishæfni landsins alls og einstakra landshluta.

1. SKIPULAG Á MIÐHÁLENDI ÍSLANDS

Staðinn verði vörður um náttúru og landslag miðhálandisins vegna náttúruverndargildis og mikilvægis fyrir útivist. Uppbygging innviða á miðhálandinu taki mið af sérstöðu þess.

1.1 Viðerni og náttúrugæði.

Viðhaldið verði sérkennum og náttúrugæðum miðhálandisins með áherslu á verndun víðerna hálandisins, landslagsheilda, mikilvægra vistgerða og gróðurlenda og verðmætra menningarminja.

Skipulagsgerð sveitarfélaga:

1.1.1 Skipulagsákvæði um náttúru og viðerni.

Sveitarfélög á miðhálandinu útfæri landsskipulagsstefnu um verndun víðerna- og náttúrugæða í skipulagsáætlunum sínum. Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði þess gætt að mannvirki og umferð um hálendið skerði víðerni og önnur sérkenni og náttúrugæði hálandisins sem minnst. Jafnframt verði kannaðir möguleikar á endurheimt víðerna og náttúrugæða. Til grundvallar stefnumörkun verði lögð kortlagning á umfangi víðerna, vistgerðakort Náttúrufræðistofnunar Íslands og svæði sem njóta verndar vegna náttúrufars. Á svæðum sem flokkast sem víðerni verði svigrúm fyrir takmarkaða mannvirkjagerð, svo sem gönguskála, vegslóða og göngu- og reiðleiðir. Umfangsmeiri mannvirkjagerð verði beint að stöðum sem rýra ekki víðerni hálandisins.

1.1.2 Sjálfbær gróðurframvinda.

Áhersla landsskipulagsstefnu á sjálfbæra gróðurframvindu á miðhálandinu verði m.a. útfærð með ákvæðum í aðalskipulagi um beitar svæði í samráði við bændur og Landgræðslu ríkisins. Þau miði að því að beitarálag sé í samræmi við ástand vistkerfa og markmið um að endurheimta og styrkja náttúruleg vistkerfi og stöðva jarðvegseyðingu. Með þeim verði stuðlað að því að beit á miðhálandinu verði stjórnað þannig að landnýting verði sjálfbær, valdi ekki gróður- eða jarðvegseyðingu eða hamli náttúrulegri framvindu vistkerfa á illa förnu landi. Einnig verði, eftir því sem við á, sett ákvæði í aðalskipulagi um landgræðslu og landgræðslusvæði til að bregðast við rofskemmdum. Skipulagsákvæðanir um beit og landgræðslu byggist á áætlunum um uppgræðslu lands.

1.1.3 Hverfisverndun víðerna og viðkvæmra svæða.

Stefna um verndun víðerna og náttúrugæða hálandisins verði eftir því sem við á útfærð með hverfisvernd í skipulagsáætlunum sveitarfélaga, m.a. þannig að í aðalskipulagi verði þau svæði hverfisvernduð sem tilgreind eru í verndarflokki áætlunar um vernd og orkunýtingu landsvæða og náttúruverndaráætlun. Þá verði hverfisvernd eftir aðstæðum nýtt til að vernda land sem er talið viðkvæmt fyrir búfjárbreit.

Önnur verkefni stjórnvalda:

1.1.4 Kortlagning víðerna.

Skipulagsstofnun og Umhverfisstofnun hafi forgöngu um að reglulega liggi fyrir uppfærð kort af umfangi og þróun víðerna á miðhálandinu. Í því felst að ákveða viðmið fyrir mat á umfangi víðerna út frá skipulagssjónarmiðum og að hafa kort sem uppfærð eru reglulega um umfang víðerna aðgengileg fyrir skipulagsvinnu sveitarfélaga og annarra aðila.

1.1.5 Umhverfismat.

Við umhverfismat áætlana og framkvæmda á miðhálandinu verði lagt mat á áhrif áætlunar og framkvæmdar á víðerni og hve mikil rýrnun, eða eftir atvikum endurheimt, verður á víðernum.

1.2 Ferðaþjónusta í sátt við náttúru og umhverfi.

Uppbygging ferðamannaaðstöðu stuðli að góðri aðstöðu ferðafólks á miðhálandinu, en jafnframt verði gætt að því að óbyggðaupplifun og náttúrugæði skerðist sem minnst vegna mannvirkja og umferðar.

Skipulagsgerð sveitarfélaga:

1.2.1 Skipulag áfangastaða ferðamanna.

Uppbygging ferðamannaaðstöðu verði takmörkuð á miðhálandinu og megináhersla lögð á uppbyggingu á jaðarsvæðum hálendisins og á nokkrum afmörkuðum svæðum við aðalvegi hálendisins. Gengið verði út frá eftirfarandi flokkun og staðsetningu þjónustustaða:

- i Jaðarmiðstöðvar séu á tilteknum stöðum við meginleiðir inn á hálendið og í jaðri þess.
- i Hálendismiðstöðvar séu á tilteknum stöðum við meginleiðir um hálendið.
- i Skálasvæði séu á tilteknum stöðum í góðu vegasambandi.
- i Fjallasel séu í takmörkuðu vegasambandi og taki mið af hæfilegum dagleiðum göngufólks.

Við skipulagsgerð verði stuðlað að því að ferðafólki um miðhálandið standi til boða viðeigandi mannvirki og þjónusta og að ferðafólk dreifist þannig að álag á náttúru sé í samræmi við þol hennar. Við alla mannvirkjahönnun og framkvæmdir á hálendinu verði jafnframt lögð áhersla á að virðing sé borin fyrir náttúrulegu landslagi og viðhöfð sérstök aðgæsla sem tryggi að mannvirki falli sem best að umhverfi og rýri sem minnst hlut náttúrunnar í heildarmyndinni.

Önnur verkefni stjórnvalda:

1.2.2 Kortlagning mannvirkja og þjónustu.

Skipulagsstofnun í samvinnu við Þjóðskrá Íslands og sveitarfélög á hálendinu hafi forgöngu um skráningu mannvirkja og þjónustu á hálendinu.

1.2.3 Mat á þörf fyrir uppbyggingu ferðaþjónustumannvirkja.

Skipulagsstofnun, í samvinnu við Ferðamálastofu, Samband íslenskra sveitarfélaga og sveitarfélög á hálendinu, safni upplýsingum um þörf fyrir breyttar áherslur í mannvirkjagerð fyrir næstu endurskoðun landsskipulagsstefnu, m.a. með hliðsjón af ferðamálastefnu og staðbundinni greiningu og stefnumótun á einstökum svæðum innan miðhálandisins. Haft verði samráð við hlutaðeigandi stofnanir og hagsmunaaðila.

1.3 Samgöngur í sátt við náttúru og umhverfi.

Viðhald og frekari uppbygging samgöngukerfis á miðhálandinu stuðli að góðu aðgengi að hálendinu og jafnvægi milli ólíkra ferðamáta. Mannvirki og umferð hafi lágmarksáhrif á víðerni og óbyggðaupplifun.

Skipulagsgerð sveitarfélaga:

1.3.1 Skipulag samgangna.

Sveitarfélög á miðhálandinu geri grein fyrir og marki stefnu um þjóðvegi, þ.e. stofnvegi og landsvegi, í aðalskipulagi í samráði við Vegagerðina. Skipulag annarra vega og vegslóða á miðhálandinu sé samkvæmt sérstökum gagnagrunni á landsvísu um vegi og vegslóða aðra en þjóðvegi. Skipulagsákvæði um vegi á miðhálandinu feli í sér að vegaframkvæmdum verði haldið í lágmarki, möskvar vegakerfisins verði sem stærstir og að hönnun allra vega taki mið af náttúruvernd, sérstaklega með tilliti til landslags, víðerna og verndar viðkvæmra svæða. Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði jafnframt leitað jafnvægis varðandi aðgengi að áhugaverðum stöðum með mismunandi ferðamátum þannig að ferðafólki á vélknúnum farartækjum sé tryggður aðgangur að fjölbreyttum svæðum en jafnframt verði tryggð kyrrlát svæði án umferðar vélknúinna farartækja. Ferðamannaleiðir (gönguleiðir, reiðleiðir og reiðhjólaleiðir) verði eftir því sem kostur er aðskildar frá meginvegakerfi miðhálandisins. Þá verði í skipulagsáætlunum sveitarfélaga jafnframt tekin afstaða til þess hvar gera megi ráð fyrir lendingarstöðum þyrta og flugvéla og eftir atvikum afmörkuð kyrrlát svæði án umferðar vélknúinna farartækja á lofti og landi.

Önnur verkefni stjórnvalda:

1.3.2 Kortagrunnur um vegi.

Á hverjum tíma skulu Landmælingar Íslands veita aðgang að kortagrunni yfir samþykktu vegi og vegslóða utan flokkunarkerfis vegalaga. Kortagrunnurinn skal byggður á tillögum sveitarfélaga sem eru yfirfarnar af hálfu Umhverfisstofnunar.

1.3.3 Nánari stefnumótun um vegakerfi miðhálandisins.

Við endurskoðun landsskipulagsstefnu og samgönguáætlunar vinni skipulags- og samgönguyfirvöld með hlutaðeigandi stofnunum og hagsmunaaðilum að nánari greiningu á kostum varðandi þróun samgöngukerfis og útfærslu vega á miðhálandinu. Þar verði m.a. metið ástand vega og sú stefna sem sett var um samgöngukerfi á hálandinu með svæðisskipulagi miðhálandisins. Einnig verði höfð hliðsjón af afrakstri vinnu sem iðnaðar- og viðskiptaráðherra setti af stað haustið 2014 við mótun stefnu og framtíðarsýnar fyrir ferðaþjónustu á Íslandi.

•

Enn og aftur skal það brýnt fyrir hestamönnum að standa vörð um reiðleiðir á skipulagi á sínum svæðum, alltaf er erfiðara að koma inn breytingum eftir að búið er að samþykkja skipulagið.

❖

Þjóðgarðar:

Frá Þingvallabþjóðgarði bárust þær fregnir að vilji sé til að koma á nýrri reiðleið um þjóðgarðinn, reiðleið sem væri þá hugsuð fyrir rekstrahópa að austanverðu í Þingvallahrauni.

•
Í Þingvallabþjóðgarði er verið að vinna í framkvæmdum sem gagnast hestamönnum. Verið er að vinna í göngu og reiðleiðinni frá Ármannsfelli niður í Hrauntún og Skógarkot og er verið að endurgera hana. Það er verið að bera í veginn...grófann rudda... en svo er stefnt að því að brjóta þetta núna þegar líður á. Þá verður leiðin nánast eins og keppnisbraut, leiðin hefur verið torfarin vegna þessa en þó fær og einhverjar kvartanir hafa heyrst, en fólki þá bent á að ekki detta reiðvegir af himnum ofan og það taki aðeins á að búa þá til. Mikil vinna liggur í þessari framkvæmd sem er torfarin og seingerð vegna aðstæðna. - EÁS.

16. okt. Steinbrjóturinn mættur á Hrauntúnsveg.

Úr tölvupósti frá fræðslufulltrúa þjóðgarðsins Einari Á Sæmundssen til undirritaðs:

Þá kem ég að einu mjög mikilvægu erindi sem ég vil leggja inn fyrir úthlutunina næsta vor. Ég er að vinna ötullega að því að opna nýja reiðleið þvert yfir sigdældina fyrir hestarekstra og stærri hópa. Þessi leið opnar á frábæra hringleið innan þjóðgarðsins en eykur allt öryggi hestamanna með rekstur. Það er leið frá Ármannsfelli yfir að Gjábakka um 8 km leið þar sem ekki þarf að þvera neinn veg!! ...gamalt girðingarstæði sem við höfum í hyggju að rippa upp og brjóta og bera í núna í haust. Ég reið þetta núna síðsumars einn...alger torfæru reiðtúr þar sem þetta er kjarri vaxið og nokkuð óbrotin leið. Frábær leið, útsýni og upplifun og verður örugglega vinsæl á þessari mikilvægu leið í gegnum þjóðgarðinn. Við viljum minnka það að menn séu að reka niður í gegnum sigdældina í gegnum Hrauntún og Skógarkot. Umferðin á þjóðveginum er orðin svo svakalega mikil að það er bara spurning um hvenær slys hlýst af þar sem ferð er yfir veginn. Á núverandi leið er farið fjórum sinnum yfir veginn..... :)

Við ætlum að eyða einhverjum peningum í hana í haust til að forma hana og fá línuna nokkuð góða. Veit ekki hvað það verður mikið líklega 1-2 milljónum. En í vor áður en sleppitúrar byrja væri gott að bera ofan í vissa staði og brjóta meira. Þetta er allt í vinnslu en ég vil endilega leggja inn fyrir þessu verkefni sem er þjóðþrifaverk. Það myndi liðka mikið til fyrir þessari framkvæmd núna í haust ef ég vissi af þessari úthlutun.

Sæll Einar

Takk fyrir þetta, eins og þú veist þá get ég engu lofað um fjármuni í verkefnið sem þú nefnir í þjóðgarðinum. Bæði er að á þessari stundu veit ég ekki hvaða fjármagni verður veitt til reiðvega 2016 eða hvort ég verð áfram í þessu verkefni fyrir LH. En ég er mjög hlyntur því að fá þessa reiðleið í gegn og verði ég áfram við stjórnvöl Samgöngunefndar mun ég gjarnan mæla með einhverju af ferðaleiðafjármagni í verkefnið eins gæti ég mælt með því við Vegagerðina að úthluta af sínu fjármagni til verkefnisins. Gæti þess vegna sent fyrirspurn á aðstoðarvegamálastjóra varðandi úthlutunina 2015 hvort eitthvað sé eftir af fjármunum Vegagerðarinnar til úthlutunar nú á haustdögum.

Með kveðju
Halldór H.

SAMÚT.

Hér á eftir fer samantekt af fundi um „Hálendisverkefnið“ þ.e. um stofnun þjóðgarðs á miðhálandi Íslands, formaður SAMÚT sat þennan fund.

Verndun hálendisins-Þjóðgarður á miðhálandinu

Dagssetning 11. Júní 2015

Fundarmenn:

Andri Snær Magnason (Gætum garðsins), Anna G. Sverrisdóttir (umhverfisnefnd SAF), Árni Finnsson (Náttúruverndarsamtökum Íslands), Dúi J. Landmark (Skotvís), Guðmundur Gunnarsson (hálendisverkefnið), Guðmundur Ingi Guðbrandsson (Landvernd), Halldóra Sveinsdóttir (umhverfisnefnd ASÍ), Helga Árnadóttir (SAF), Hjalti Þór Vignisson, Karl Ingólfsson (Samút), Sigríður Bylgja Sigurjónsdóttir (Landvernd), Sigurður Eyþórsson (Bændasamtökin), Skúli H. Skúlason (Útivist), Snorri Baldursson (Landvernd), Steinar Kaldal (verkefnisstjóri hálendisverkefnis), Sveinbjörn Halldórsson (SAMÚT), Þórarinn Eyfjörð (Útivist).

Fundarstjóri: Maríanna Traustadóttir, jafnréttisráðgjafi ASÍ.

SPURNING 1

A) Sjáðið þið miðhálandið varanlega verndað sem eina skipulagsheild?

B) Hvaða grundvallaratriði þarf að huga að þegar fjallað er um vernd, stjórnun og stýringu hálendisins?

C) Hvað gæti falist í þjóðgarði?

Niðurstaða:

- A) Allir fundargestir svöruðu þessari spurningu játandi og samhljómur var á meðal þeirra um að það væri skynsamlegasta leiðin til að vernda miðhálandið varanlega. Þá voru þeir sammála um að ef miðhálandið væri ein verndarheild gæti það hindrað hagsmunaárekstra og aukið líkur á því að hugmynd um þjóðgarð á miðhálandinu væri eign allra landsmanna.
- B) Fundargestir voru sammála um að það væri algert grundvallaratriði að samráð væri haft við hagsmunaaðila um rammann sem skapaður væri utan um vernd svæðisins. Þar væri sátt um aðgengi og umferð um svæðið mikilvægust. Með öðrum orðum, að skýr og ásættanleg stefna væri um mismunandi verndarsvæði, þ.e. í ljósi þess að

vernd er eitt form nýtingar þyrfti að vera skýrt hvað fælist í verndarflokkum Alþjóða náttúruverndarsamtakanna - International Union for Conservation of Nature eða IUCN (sem nú orðið eru iðulega hafðir til viðmiðunar þegar verndarsvæði eru mynduð).¹ Þá kom einnig fram að góð tengsl við heimamenn væru mjög mikilvæg; að hugmyndir um stjórnun og stýringu kæmu meðal annars úr nærumhverfi svæðisins og að ef unnið yrði að myndun þjóðgarðs á miðhálandinu þá þyrfti undirbúningurinn að vera settur í samfélagslegt samhengi m.t.t. sjálfbærrar atvinnuþróunar og nýtingar, framtíðarverðmæta og vöxt sveitarfélaganna sem þar eru.

- C) Fundarmenn voru sammála um að ef samráð væri haft að leiðarljósi gæti þjóðgarður á miðhálandinu leitt til almennrar samstöðu um verndun svæðisins: Stað þar sem gestum fyndist þeir velkomnir. Með þjóðgarði væru náttúrugæði tryggð gegn frekari virkjanahugmyndum ásamt þverun hálendisins með háspennulínunum og uppbyggðum vegum og þjónustumannvirkjum sem þeim fylgja. Þjónustumannvirki væru staðsett í jaðri þjóðgarðsins og brugðist væri við við sívaxandi ferðamannastraumi með nauðsynlegri stýringu, jafnframt sem að almannaréttur væri jafnvel betur tryggður en innan landa í einkaeigu. Þá var nefnt að í þjóðgarði fælust mikil tækifæri til uppbyggingar og atvinnuþróunar nærsveitarfélaga. Einnig var nefnt að þjóðgarður á miðhálandinu myndi styrkja þá ímynd sem við viljum hafa fyrir náttúruvernd jafnt sem sjálfbæra ferðaþjónustu á Íslandi og að hann gæti orðið táknmynd samvinnu og lýðræðis.

SPURNING 2

Hvaða skilyrði þarf að uppfylla til að þín samtök styðji hugmyndina um þjóðgarð á miðhálandi Íslands?

Niðurstaða:

Samstaða var um að náttúruvernd yrði að vera í fyrirrúmi en jafnframt að almannaréttur og aðgengi allra væri tryggt. Þar væri samráð og aðkoma hagsmunaaðila að stjórn og stýringu meginatriði, og að tekið yrði tillit til nýtingarréttar þeirra hópa sem áttu fulltrúa á fundinum; Skynsamlegar reglur um sjálfbæra nýtingu bænda, uppbyggingu ferðaþjónustu, sjálfbæra nýtingu útivistarfólks (akandi, veiðandi, gangandi, ríðandi, hjólandi). Þá þyrfti stefnumótun um mismunandi ferðaþjónustu á mismunandi svæðum og að tekið væri tillit til helgunarsvæða útivistarfélaga. Fundarmenn voru sammála um að allar virkjanahugmyndir þyrftu að vera utan við þjóðgarðinn og að til að tryggja vernd yrðu reglur IUCN yrðu hafðar að leiðarljósi (þýddar og útskýrðar á íslensku).

Heildarniðurstaða beggja spurninga:

Innan hópsins er samstaða um að skynsamlegast sé að vernda miðhálandið sem eina skipulagsheild gegn hugmyndum um uppbyggða vegi og háspennulínur, og gegn frekari virkjanaframkvæmdum (þær verði utan skipulagsheildarinnar). Samstaða er um að við

¹ IUCN eru stór samtök sem bæði félagasamtök, (t.d. WWF) og ríki (þ.m.t. Ísland) eigi aðild að. Aðild fjölda ríkja gerir að verkum að náttúruverndarstarfsemi IUCN er vegleiðandi í umræðu um verndaraðgerðir, ekki bara fyrir landsvæði heldur einnig skráningu dýra á lista yfir dýr í útrýmingarhættu. Sjá nánar um IUCN og vernd landsvæða hér:

http://www.iucn.org/about/work/programmes/gpap_home/gpap_quality/gpap_pacategories/

skipulag þeirrar verndar verði verndarflokkar IUCN, skilmerkilega útskýrðir, hafðir að leiðarljósi, enda geti svæðið verið flokkað í mismunandi verndarflokka eftir því hvers konar starfsemi er leyfð á verndarsvæðinu. Samstaða er um að þjóðgarður á miðhálandinu, eins og svæðið er skilgreint út frá Svæðisskipulagi miðhálandis Íslands 2015, sé hugmynd sem fundargestir geti staðið á bakvið/stutt, að gefnu samráði og aðkomu hagsmunaaðila (samtakanna sem áttu fulltrúa á fundinum) að stjórn og stýringu svæðisins, sem og tryggðum, sjálfbærum aðgangi sömu aðila.

Stutt samantekt á verndarflokkum IUCN:

Friðlýsingar skiptast í nokkra flokka og byggist sú flokkun meðal annars á viðmiðum IUCN. Mikilvægt er að átta sig á að þjóðgarður getur skipst upp í mismunandi verndarflokka. Flokkarnir eru eftirfarandi:

FLOKKUR I a

Landsvæði sem er stjórnað einkum vegna vísindlegs gildis vegna:

- Å sérstæðs gróðurfars, dýralífs eða jarðmyndana
- Å sérstaks landslags eða landslagsheildar
- Å menningarminja eða sögu
- Å útivistargildis
- Å fræðslugildis

FLOKKUR I b

Stór landsvæði sem eru lítt snortin og óbyggð, hafa að mestu viðhaldið náttúrufarslegum einkennum sínum og ástæða þykir til að vernda vegna:

- Å Almenns aðgengis núverandi og komandi kynslóða
- Å Menningarlegra og andlegra gilda, s.s. einveru, virðingar við forfeður, virðingar við heilaga staði, osfrv.
- Å Sóknarfæra á sviði menntunar- og vísindalegra málefna

FLOKKUR II

Landsvæði sem ástæða þykir til að vernda fyrir núverandi og komandi kynslóðir vegna:

- Å sérstæðs landslags og náttúrufars
- Å vistfræðilegrar heildar
- Å sögulegrar helgi sem hvílir á svæðinu
- Å sóknarfæra á sviði andlegra og vísindalegra málefna, fræðslu og útivistar sem samrýmast umhverfi og menningu

FLOKKUR III

Náttúrumyndanir á landi eða í sjó sem ástæða þykir til að vernda vegna fræðilegs gildis, fegurðar eða sérkenna, t.d.:

- Å Fossar, eldstöðvar, hellar, drangar
- Å Fundarstaðir steingervinga, sjaldgæfra steintegunda og steinda

FLOKKUR IV

FRÍÐLÝSING LÍFVERA

Lífverur sem miklu skiptir að ekki verði fækkað eða útrýmt vegna:

- Å náttúrufræðilegra eða annarra menningarlegra sjónarmiða

BÚSVÆÐI

Svæði á landi eða í sjó sem ástæða þykir til að vernda vegna:

Á mikilvægis fyrir tiltekna tegund. Þannig er tegundinni tryggt athvarf án tillits til landslags, útivistargildis eða annarra utanaðkomandi þátta

VISTKERFI

Svæði sem miklu skiptir frá vísindalegu, náttúrufræðilegu eða öðru menningarlegu sjónarmiði að verði ekki raskað.

FLOKKUR V

Landsvæði sem þykir ástæða til að vernda vegna:

Á Sögulegs samspils manns og náttúru sem hefur leitt af sér svæði sem býr yfir einkennandi vistfræðilegum, líffræðilegum og menningarlegum gildum og landslagsheildum.

Á Þar sem mikilvægt þykir að vernda svæðið í ljósi samofinna áhrifa framangreindra gilda.

FLOKKUR VI

Svæði þar sem vistkerfi og búsvæði eru vernduð samhliða því að hlúð er að menningarlegum gildum og hefðbundin nýting náttúruauðlinda er leyfð, þ.e. hluti svæðisins nýttur undir sjálfbæra og vistvæna nýtingu (e. Low-level non-industrial) náttúruauðlinda. Svæði þar sem framangreind áhersluatriði hafa jákvæð áhrif á hvort annað.

Heimildir:

http://www.iucn.org/about/work/programmes/gpap_home/gpap_quality/gpap_pacategories/

Stjórnunar- og verndaráætlun Vatnajökulshjóðgarðs, 2. Útgáfa, 2013.

Umhverfisstofnun, friðlýsingarflokkar-Upplýsingar og staðreyndir, október 2004.

•

SAMÚT ályktaði í janúar sl. um fyrirhugaðan náttúrupassa.

SAMÚT samtök útivistarfélaga mótmæla harðlega hugmyndum um náttúrupassa. Með slíkum aðgangspassa væri stórlega vegið að almannarétti, grundvallarrétti okkar til að ferðast frjáls um eigið land. Er það mat SAMÚT að aðrar leiðir séu mun heppilegri til að fjármagna uppbyggingu ferðamannastaða og styrkja innviði í íslenskri ferðaþjónustu.

Almennur ferðamannapassi fyrir íslenska náttúru yrði afar dýr og erfið framkvæmd og drjúgur hluti af innkomunni færi í eftirlit og innheimtukostnað. Passinn myndi trúlega stórauka álag á lögreglu og landvörðum, en kröftum þeirra er betur varið í önnur mikilvæg verkefni, t.d. til að koma í veg fyrir tjón af völdum utanvegaaksturs og aðrar náttúruskemmdir. Ferðamannapassi yrði til þess að letja almenning á Íslandi til að ferðast um landið sitt og skerða jákvæða upplifun af náttúru landsins.

Mun heppilegri leið í þessu er að leggja á komu- eða brottfarargjöld sem er einföld aðgerð í framkvæmd. Samhliða er nauðsynlegt að marka stefnu og áætlun um framkvæmdir í samvinnu við hlutaðeigandi aðila, svo sem SAMÚT, Samtök ferðaþjónustunnar, náttúruverndarsamtök og sveitarfélög.

❖

Reiðvegamerkingar.

Hestamannafélögin Sprettur og Hörður hafa verið að vinna að merkingum reiðvega á sínum félagssvæðum. Á félagssvæði Spretts er komnir upp 18 vegprestar með 48 vegvísum, einnig fræðsluskilti sem sett verið upp við tvo áningastaði, þ.e. við Vatnsvík og Gjármót. Stefnt er að uppsetningu fleiri fræðsluskilta síðar.

Hestamannafélagið Hörður stefndi að uppsetningu vegpresta við reiðvegi hjá sér á þessu ári, en ekki tókst að fjármagna framkvæmdina. Vilyrði eru þó fyrir fjármagni frá sveitarfélaginu á næsta ári. Ekki er nema sjálfsagt að reiðvegir séu merktir eins og aðrir almennir stígar. Ferða- og samgöngunefnd LH hvetur hestamannafélög um land allt að huga að merkingum reiðvega hjá sér með sambærilegum hætti og Sprettur og Hörður hafa verið að vinna að.

Vatnsvík

Reiðleiðir og örnefni á Kjóavöllum og nágrenni

Þú ert hér

Hestagerð, áhring

Reiðstígur

Fylimgabur reiðstígs

Umgengnisreglur:

- Fylgjum merktum reiðleiðum.
- Skiljum ekki eftir rusl á víðavangi.
- Hlífum gróðri eins og kostur er.
- Förm varlega með eld.
- Hestamenn víkja til hægri á reiðleiðum.
- Rekstur er bannaður í þóttbýli.
- Teymum ávallt hægra megin.
- Höfum að hámarki þrjá til reiðar.
- Höfum lausa hunda ekki með í för.
- Reiðhjálmar eru sjálfsögð öryggistæki.
- Sýnum fyllstu tillitssemi.

Velkomin í áningastað við Vatnsvík.

Áður en miðunarstífla var reist við Elliðavatn á árunum 1924 - 25 skipti þingnes, sem gengur út í vatnið að sunnanverðu, vatninu í Vatnsendavatn og Elliðavatn. Þá var vatnið um helmingi minna en nú. Með tilkomu stíflunnar stækkaði vatnið og er það nú 1,8 km² að flatarmáli.

Reiðleiðir:

Reiðleiðir frá Vatnsvík greinast til suðurs upp á Hríshól þar sem reiðleiðin greinist áfram á Vatnsendaheiði eða um Tungustíg og Hjalla í Hjalladal og Gjárnót.

Til vesturs sunnan Vatnsendavatns um Vatnsendahlið á Kjóavelli félagssvæðis Sprettis eða áfram vestan vatns á reiðleið sem liggur á félagssvæði Fáks.

Til norðurs liggur reiðleiðin með Elliðavatni og hjá Rauðhólum um

Almannadal og á Hólmsheiði. Af Hólmsheiði liggja reiðleiðir áfram norðan Úlfarsfells á félagssvæði Harðar eða í Mosfellisdal og til Þingvalla, einnig til austurs meðfram Nesjavallaað til Nesjavalla. Sunnan Rauðhóla greinist reiðleið til vesturs á félagssvæði Fáks eða hringleið um Elliðavatn. Frá Almannadal liggur reiðleið til vesturs að Rauðavatni eða til austurs meðfram Suðurlandsvegi.

Kjalnesþing hið forna:

Mörk Reykjavíkur og Kópavogs liggja um þingnes sem gengur úti í Elliðavatn að sunnanverðu. Rétt austan við mörkin eru tóftir sem búið er að rannsaka. Tóftirnar eru á minjaskrá. Talið er að þingnes sé hinn forni þingstaður Kjalnesinga. Nesið hét áður Krossnes en örnefnið Þingnes er frá fyrri hluta 19. aldar þegar Jónas Hallgrímsson gróf í rústirnar. Hann fann á annan tug búða og tvo steinhringi en þeir gætu hafa verið dómhringir, hof, lítil kirkja eða fjárborgir. Þingnes er friðlýst samkvæmt þjóðminjalögum.

Fræðsluskilti við Vatnsvík

59 Landsþing LH haldið á Selfossi 17. og 18. október 2014.

Alls sátu tuttugu og tveir fulltrúar í Ferða- og umhverfisnefnd þingsins, formaður nefndarinnar var Halldór H. Halldórsson frá hmf. Spretti.

Fimm þingskjöl lágu fyrir nefndinni til umfjöllunar, nokkrar umræður urðu í nefndinni um tillögurnar. Til umræðu var að sameina tillögu nr. 12. frá stjórn LH og tillögu nr. 46. frá Spretti þar sem þær voru eiginlega um það sama. Tillaga Sprettis þótti heldur ítarlegri en tillaga stjórnar, en ákveðið að þær færu báðar óbreyttar fyrir þingið. Þá lagði Ferða- og umhverfisnefnd þingsins fram tillögu nr. 56. Allar tillögurnar voru samþykktar samhljóða í nefndinni og svo á þinginu.

Þingskjal nr. 8

Flytjandi: Stjórn LH

Lagt fyrir: Ferða- og umhverfisnefnd

Tillaga

59. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið á Selfossi 17. og 18. október 2014, hvetur hestamannafélögin að standa vörð um reiðvegi þegar fjallað er um skipulagsmál sveitarfélaga.

Greinargerð

Hestamenn verða að standa vörð um rétt sinn til að ferðast um landið með því að tryggja að tillit sé tekið til þeirra þegar fjallað er um skipulagsmál viðkomandi svæða.

Samþykkt samhljóða

Þingskjal nr. 12

Flytjandi: Stjórn LH

Lagt fyrir: Ferða- og umhverfisnefnd

59. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið á Selfossi 17. og 18. október 2014, skorar á ríkisstjórn Íslands að sjá til þess að fjárframlög til reiðvegagerðar á Íslandi verði aukin.

Greinargerð

Á undanförunum árum hefur hestatengd ferðapjónusta aukist stórlega og þar með álag á reiðvegakerfi Vegagerðarinnar og hestamannafélaganna í landinu. Á sama tíma og tekjur ríkisins hafa stóreflst, hafa fjárframlög til reiðvegagerðar dregist saman. Þetta aukna álag á reiðvegakerfið, hefur valdið skemmdum á reiðvegum um vinsæla ferðamannastaði sem aftur hafa kallað á umræðu um lokun vegna þessa aukna álags á viðkomandi svæði.

Skorar því 59. Landsþing Landssambands hestamannafélaga á ríkisstjórnina að taka höndum saman með hestamönnum og standa vörð um að hægt verði um ókomna tíð að njóta íslenskrar náttúru á hestbaki.

Samþykkt samhljóða

Þingskjal nr. 14

Flytjandi: Ferða- og samgöngunefnd LH

Lagt fyrir: Ferða- og umhverfisnefnd

59. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið á Selfossi 17. og 18. október, 2014 skorar á ríkisstjórn Íslands að fylgja eftir tillögum nefnda samgönguráðuneytis er fjallað hafa um reiðvegi og gert tillögur að úrbótum í reiðvegamálum og fjármögnun þeirra.

Greinargerð

59. Landsþing Landssamband hestamannafélaga hvetur ríkisstjórn Íslands til að beita sér fyrir því að reiðvegafé í samgönguáætlun 2011 í 2022 verði aukið verulega.

Áætlanir gera ráð fyrir að á 2. tímabili samgönguáætlunar þ.e. árin 2015 í 2018 verði reiðvegafé að meðaltali 59. m.kr. á ári og á 3. tímabili samgönguáætlunar þ.e. árin 2019 - 2022 verði reiðvegafé að meðaltali 65. m.kr. á ári.

Þessar fjárhæðir duga engan veginn til viðhalds reiðvega né heldur til nýbygginga eða áframhaldandi reiðvegaskráningar.

Frá árinu 1991 til árs 2001 hefur samgönguráðherra skipað fjórar nefndir sem fjallað hafa um reiðvegi og stöðu reiðvega. Auk starfshópa um stefnumörkun í ferðapjónustu þar sem að finna má m.a. ítarlega stefnumótun er varðar hestaferðir.

Í niðurstöðum allra þessra nefnda kemur fram að verulegs áþrengis sé þörf í í flokkun og uppbyggingu reiðvega, og jafnvel tímabundins þjóðaráðs í reiðvegagerð.

Sumt af því sem ofangreindar nefndir leggja til í nefndarálitum sínum hefur verið unnið af LH eða er í framkvæmd. Eitt af því er skráning og flokkun reiðleiða. Í dag eru reiðleiðir skráðar af Landssambandi hestamannafélaga inn í kortasjá í samvinnu við Loftmyndir ehf og Vegagerðina.

Fjármagn hefur ekki fylgt í samræmi við tillögur nefndanna heldur jafnt og þétt rýrnað á undanförunum árum. Árið 2003 var reiðvegafé af vegaáætlun 39. m.kr. Reiðvegafé af vegaáætlun 2014 er 60. m.kr. en hefði það fylgt þróun byggingarvísitölu á tímabilinu þá væri reiðvegafé af vegaáætlun 101,5. m.kr.

Umsóknir hestamannafélaga um reiðvegafé 2014 nam um 308. m.kr. mest til viðhalds eldri reiðvega.

Ljóst er að hestamennska og hestatengd ferðapjónusta er að skila þjóðarbúinu verulegum tekjum á ársgrundvelli og því verður að hlú betur að grunnstöðum hestaferðamennsku en gert er.

Samþykkt samhljóða.

Þingskjal nr. 15

Flytjandi: Ferða- og samgöngunefnd

Lagt fyrir: Ferða- og umhverfisnefnd

Tillaga:

59. Landsþing Lansssambands hestamannafélaga, haldið á Selfossi 17. og 18. október, 2014 hvetur hestamannafélög til að hafa reiðvegaskilti sem reiðveganefnd svæðis og hestamannafélagið Sprettur hafa hannað og sett hafa verið upp á félagssvæði Sprettis að fyrirmynd við reiðvegamerkingar hjá sér.

Greinargerð:

Æskilegt er að útlit reiðvegaskilta (vegvísa) sé samræmt um land allt. Vegvísarnir sem settir hafa verið upp hjá hestamannafélaginu Spretti eru fallega útlítandi og í umhverfisvænum litum. Þeir sýna stefnu og lengd í næsta vegprest og enda reiðvegir.

Samþykkt samhljóða

Bingskjal nr. 46

Flytjandi: Hestamannafélagið Sprettur

Lagt fyrir: Ferða- og umhverfisnefnd

59. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið á Selfossi 17. og 18. október, 2014 hvetur stjórn Landssambands hestamannafélaga til að beita sér af öllum mætti til þess að fá reiðvegafé aukið verulega frá því sem ætlað er í samgönguáætlun (vegaáætlun) 2011-2022.

Greinargerð:

Í samgönguáætlun (vegaáætlun) 2011 í 2022 eru framlög til reiðvega ætluð á 1. tímabili þ.e. 2011 í 2014 230. m. kr. á 2. tímabili 2015 í 2018 235. m. kr. þ.e. 59. m.kr á ári og á 3. tímabili 260. m. kr. þ.e. 65. m.kr. á ári.

Umsóknir hestamannafélaga um reiðvegafé fyrir árið 2014 nema nær 310. m. kr. Heimild LH til úthlutunar reiðvegafjár nam 50. m.kr. í ár. Með vilyrðum fyrir viðbótarframlögum að upphæð 52. m.kr. frá sveitarfélögum þá nemur ráðstöfunarfé um 102. m. kr. í ár. Þessar fjárhæðir duga ekki til viðhalds þeirra reiðvega sem fyrir eru né heldur til uppbyggingar nýrra reiðvega. Óhætt er að segja að umsóknir hestamannafélaganna um reiðvegafé séu faglega unnar.

Áætlað er að um 35 þúsund íslendingar stundi hestamennsku að staðaldri. Þar af eru um 12 þúsund skráðir í 45 hestamannafélögum. Ferðir á hestum hafa margfaldast bæði í byggð og í óbyggðum, fjöldi hesta sem fer um reiðvegi landsins er umtalsverður.

Um 300 þúsund erlendir ferðamenn komu til landsins á árunum 2001-2003. Kannanir Ferðamálaráðs sýndu að um 20 % þeirra sem komu að sumarlagi fóru í hestaferðir. Að vetrarlagi er hlutfallið lægra en þó á bilinu 8-14%. Hestaferðir geta verið allt frá stuttum reiðtúrum í nágrenni hestaleiga til margra daga ferða. Samkvæmt niðurstöðum Ferðamálaráðs og Hagstofunnar þá námu gjaldeyristekjur af erlendum ferðamönnum árið 2001 37,7 ma.kr. þar af voru tekjur vegna hestamennsku og hestatengdrar ferðaþjónustu 7,5 ma.kr. (Skýrsla nefndar um viðbótarfjáröflun til reiðvega, febrúar 2003).

Séu þessar niðurstöður framreiknaðar til árs 2014, þegar stefnir í að ein milljón erlendra ferðamanna sækir Ísland heim, þá er ljóst að tekjur af hestamennsku og hestatengdri ferðaþjónustu nema amk. 25 ma.kr. á ársgrundvelli.

Árið 2003 var reiðvegafé af vegaáætlun 39. m.kr. Í ár er reiðvegafé af vegaáætlun 60. m.kr. hefði reiðvegafé fylgt þróun byggingarvísitölu á tímabilinu þá væri reiðvegafé af vegaáætlun 101,5 m.kr.

Þessi þróun hvað reiðvegafé í samgönguáætlun varðar verður ekki eingöngu skýrð með efnahagshruni í þjóðfélaginu árið 2008 og afleiðingum þess.

Því er afar brýnt að stjórn LH hlutist til um að snúa þessari þróun við og leiti leiða til að reiðvegafé verði aukið verulega frá því áætlað er í samgönguáætlun 2011-2022.

Samþykkt samhljóða

Þingskjal nr. 56

Flytjandi: Ferða- og umhverfisnefnd þingsins

Tillaga:

59. Landsþing Lanssambands hestamannafélaga, haldið á Selfossi 17. og 18. október, 2014 hvetur stjórn LH til að gera könnun, eða láta gera könnun, á því hversu miklum fjármunum hestamennska og hestatengd ferðaþjónusta er að skila þjóðarbúinu á ársgrundvelli.

Greinargerð:

Ljóst má vera að hestamennska sem atvinnugrein eða sport er á engan hátt að uppskera eins og hún sáir til í þjóðarbúskapnum. Nauðsynlegt er að fá vissu fyrir því hvað greinin er að skapa þjóðarbúinu miklar tekjur á ársgrundvelli.

Stórlega vantar t.d. upp á að reiðvegir séu í ásættanlegu ásigkomulagi. Hætta er á að takmarka þurfi umferð um sumar leiðir vegna ástands þeirra eða jafnvel loka.

Geta má þess að árið 2003 var reiðvegafé af vegaáætlun 39. m.kr. Í ár er reiðvegafé af vegaáætlun 60. m.kr. Hefði reiðvegafé fylgt þróun byggingarvísitölu á tímabilinu þá væri reiðvegafé af vegaáætlun 101,5 m.kr.

Í skýrslu nefndar Samgönguráðherra frá í febrúar 2003, nefndar um viðbótarfjáröflun til reiðvega segir m.a. að:

Kannanir Ferðamálaráðs 2001 sýndu að um 20 % þeirra erlendu ferðamanna sem komu til landsins að sumarlagi fóru í hestaferðir. Að vetrarlagi er hlutfallið lægra en þó á bilinu 8-14%. Samkvæmt niðurstöðum Ferðamálaráðs og Hagstofunnar þá námu gjaldeyristekjur af erlendum ferðamönnum árið 2001 37,7 ma.kr. þar af voru tekjur vegna hestamennsku og hestatengdrar ferðaþjónustu 7,5 ma.kr.

Séu þessar niðurstöður framreiknaðar til árs 2014, þegar stefnir í að ein milljón erlendra ferðamanna sækir Ísland heim, þá er ljóst að tekjur af hestamennsku og hestatengdri ferðaþjónustu nema amk. 20. - 25. ma.kr. á ársgrundvelli.

Afar brýnt að stjórn LH hlutist til um að snúa við þeirri þróun sem verið hefur undanfarin ár. Að fjárframlög hins opinbera til reiðvega og annarra þátta hestamenskunnar rýrni ekki stöðugt frá ári til árs, heldur verði aukið verulega frá því sem er í dag.

Samþykkt samhljóða

Markaðssetning íslenska hestsins - boð á fund 27. maí

26.05.2015

Markaðsverkefni um íslenska hestinn hefur verið ýtt úr vör með aðkomu helstu samtaka og hagsmunaaðila í greininni. Tilgangurinn er að marka stefnu og gera aðgerðaáætlun sem hefur það að markmiði að styrkja ímynd íslenska hestsins með samhæfðum skilaboðum, markaðsaðgerðum og kynningarstarfi.

Haldnar voru tvær vinnustofur (4. og 11. maí) þar sem fólk úr greininni tók virkan þátt í að móta verkefnið. Samantekt úr þessari vinnu liggur nú fyrir ásamt greiningu á gögnum og skýrslum sem verða lagðar til grundvallar við stefnumótunina.

Við viljum bjóða þér að mæta á kynningar- og samráðsfund sem haldinn verður 27. maí kl. 14:30 í atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu í sal á 1. hæð á Skúlagötu 4. Gert er ráð fyrir að fundinum ljúki klukkan 16:00. Á fundinum verða meginlínur kynntar og tækifæri til umræðna og athugasemda sem nýttar verða í endanlegri mótun stefnu og markmiða. Boðið verður upp á léttar veitingar.

Nauðsynlegt er að skrá þátttöku á islandsstofa@islandsstofa.is

Fundurinn verður sýndur beint á netinu. Þeir sem hafa áhuga á að horfa eru beðnir að senda póst á tintinmarketing@gmail.com til að fá sendan hlekkinn.

Nánari upplýsingar veita:

Guðný Káradóttir, gudny@islandsstofa.is eða í síma 511 4000

Tinna Dögg Kjartansdóttir, tintinmarketing@gmail.com eða í síma 780 1881

•

Undirritaður komst ekki á þennan fund um markaðsetningu íslenska hestsins, en reyndi að fylgjast með honum um internetið. Það er mín skoðun besta kynning á hestinum okkar sé góður reiðtúr í fallegu umhverfi, eftirfarandi aths. var því komið á framfæri.

Markaðssetning Íslenska hestsins

Guðný Káradóttir, gudny@islandsstofa.is

Tinna Dögg Kjartansdóttir, tintinmarketing@gmail.com

Reykjavík 1. júní 2015

Efni:

Markaðssetning Íslenska hestsins i boð á fund 27. maí.

Ég undirritaður, formaður Ferða- og samgöngunefndar LH, hafði ekki tök á að þiggja boð á ofangreindan fund, en reyndi að fylgjast með framgangi fundarinnis í gegnum internetið.

Í kynningum um niðurstöður vinnustofa frá 4. og 11. maí sl. kom fram að **reiðleiðir á Íslandi spanni um 10.000 km.** Hið rétta er að í dag er búið að skrá 10.800 km af reiðleiðum í kortasjá og þegar upp verður staðið reiknum við með að skráðar reiðleiðir í kortasjá verði á

bilinu 15 í 20.000 km. Allar þessar reiðleiðir eru á staðfestu skipulagi viðkomandi sveitarfélaga. *Undirritaður heldur utan um verkefnið skráningu reiðleiða í kortasjá LH í samstarfi við Loftmyndir ehf og Vegagerðina.*

Farið er inn á kortasjá um heimasíðu LH, www.lhhestar.is og smellt á flipa hægra megin á síðunni. Einnig er hægt að fara inn á kortasjá um tengla sem er að finna á heimasíðum flestra hestamannafélaga.

Annað sem kom fram á fundinum var ma.:

Útreiðatúrar, lykill í kynningarstarfi.

Það er sannfæring undirritaðs að útreiðar, lengri eða skemmri hestaferðir, er lykilatriði varðandi kynningu á Íslenska hestinum. Til þess að hægt sé að stunda útreiðar eða fara í lengri hestaferðir þá þurfa reiðvegirnir og reiðleiðirnar að vera í lagi.

Mikið vantar upp á að eðlilegu viðhaldi og uppbyggingu reiðvegakerfisins hafi verið sinnt sem skyldi síðustu ár og áratugi vegna skorts á fjármunum til þess.

Samgönguráðuneytið hefur verið duglegt að skipa nefndir til að fjalla um hestaferðamennsku, reiðvegi, skráningu og flokkun reiðvega ásamt tillögum að fjármögnun við uppbyggingu þeirra. Nefndirnar skiluðu sínum niðurstöðum. LH ásamt Vegagerðinni hefur unnið eitthvað af þeim verkefnum sem koma fram í nefndarálitunum, en minna hefur borið á fjármagni til verkefnanna. Hér á eftir fylgir úrdráttur úr skýrslum nefndanna, skýrslurnar í heild má nálgast á heimasíðu Innanríkisráðuneytisins og eða hjá undirrituðum.

Halldór H Halldórsson

form. Ferða- og samgöngunefndar LH

Frá Vífilstaðahlíð, reiðvegur í stórbrotinni náttúru,

Á árunum 2011 og 2012 hafði Reykjavíkurborg unnið að og kynnt nýtt deiliskipulag fyrir Reykjavíkurluta Heiðmerkur. Hestamenn höfðu náð ásættanlegri sátt við skipulagsyfirvöld í Reykjavík um reiðleiðir á skipulaginu.

Orkuveita Reykjavíkur hafnaði hins vegar skipulaginu og boðaði síðar til málþings um vatnsvernd og útivist í Heiðmörk.

Undirritaður ritaði því meðfylgjandi grein í Morgunblaðið í febrúar 2013 vegna málþings um vatnsvernd og útivist í Heiðmörk.

•

Hestamennska í nágrenni vatnsbóla:

Orkuveita Reykjavíkur boðar til ráðstefnu um vatnsvernd og útivist í Heiðmörk þann 23 feb. nk. Það er gott tækifæri fyrir okkur hestamenn til að koma okkar sjónarmiðum á framfæri og kynnst viðhorfum annarra útivistarhópa og ekki síst sjónarmiðum OR um útivist í nágrenni vatnsbóla Reykjavíkur.

Hestamenn eru vel meðvitaðir um gildi vatnsverndar og eru eins og aðrir íbúar á höfuðborgarsvæðinu neytendur þess góða vatns sem kemur frá vatnstökusvæðunum í Heiðmörk, en um hvað snýst þá málið.

Hestamennska og hesthúsahverfi á höfuðborgarsvæðinu hafa undanfarna áratugi verið á stöðugu undanhaldi undan þennslu byggðar. Nú er svo komið að hesthúsabyggðir eru komnar að Heiðmörk þessari útivistarperlu sem hún er og ekki hjá því komist að hestamennska sé stunduð þar. Það voru m.a. hestamenn sem voru frumkvöðlar að ræktun Heiðmerkur og sáu hana fyrir sér sem skógræktar- og útivistarsvæði höfuðborgarbúa.

Skipulagsyfirvöld í Reykjavík kynntu deiliskipulag fyrir Heiðmerkursvæðið sem hestamenn voru ekki sáttir með og gerðu við það athugasemdir. Áttu m.a. fundi með formanni skipulagsráðs og skipulagsstjóra Reykjavíkur, þar kynntu hestamenn sín sjónarmið og töldu sátt geta náðst um hestaumferð í Heiðmörk. Það gerist síðan í framhaldinu að Orkuveita Reykjavíkur hafnar deiliskipulaginu. Við hestamenn teljum mengunarhættu vatnsbóla óverulega eða enga af hestaumferð í Heiðmörk. Vatnstökusvæðin sjálf eru rammlega girt af og hugsanlega ein og ein hrossataðshrúga utan þeirra girðinga mengar ekki vatnsból í Heiðmörk. Það er kunnugra en frá þurfi að segja að skógrækt í Heiðmörk er að mestu leiti tilkomin vegna búfjáráburðar og þá aðallega hrossataðs.

Allt fram á vordaga 1995 voru lageruð mörg vörubílschlöss af hrossataði vítt um Heiðmörkina, hestamenn áttu þá í deilum við Garðbæinga um reiðveg meðfram Hjöllum í Heiðmörk (Tungustíg). Þar voru þau viðhorf uppi að ein hrossataðshrúa í Hjalladal gæti mengað vatnsból Garðbæinga við Dýjakróka. Formanni umhverfisnefndar Garðabæjar var bent á að á sama tíma og þessi málflutningur væri viðhafður þá væru vörubílschlöss af hrossaskít um alla Heiðmörk, næstu daga á eftir var allur hrossaskítur fjarlægður úr Heiðmörkinni.

En hver er sú mengunarhætta vatnsbóla sem stafar af þessum grasbít, hestinum?

Flettum upp í áburðarbókinni:

Áætlað áburðargildi í hrossataði, kg í tonni: Þurrefni 20%, Köfnunarefni N 1-3 kg. Fosfór P 1-1,5 %. Kalí K 2-3%. Köfnunarefni í hrossataði sem og öðrum búfjáráburði nýtist illa vegna þess að það gufar upp sem ammoníak. Hrossatað er það mildur áburður að óhætt væri að nota hann glényjjan úr skepnunni og stinga bakkaplöntum eða stiklingum niður í hann óblandaðan. Raunverulegt áburðargildi er takmarkað og endist alls ekki ungum plöntum nema árið.

Hestar á ferð undir Hnífhólshjalla í Þverhjalladal, hrossataðshrúgur á Hnífhól í Heiðmörk í maí 1995.

Sem að ofan greinir þá er áburðargildi hrossataðs takmarkað, nitur eða köfnunarefni umbreytist í nitröt og ammoníak sem eru rokgjörn efnasambönd og gufa út í andrúmsloftið annað bindst jarðveginum auðveldlega.

Hvað segja nú mælingar um innihald vatns á vatnstökusvæðunum Myllulækjartjörn og Gvendarbrunnum, hvert er innihald köfnunarefnis, nitrata? Getur verið að það sé um 0,05 - 0,07 mg/l. Er það tilkomið vegna hestaumferðar í Heiðmörk tvo til þrjá mánuði á ári, varla. Við vitum að Lúpína vinnur köfnunarefni úr andrúmsloftinu og dælir því út í jarðvegin, Lúpína er vítt og breitt um alla Heiðmörk og á nærsvæðum vatnsbólanna.

Þrátt fyrir hrossaskítshrúgurnar um alla Heiðmörk fram til vors 1995 og að hesthúsahverfi Andvara væri nánast ofan á vatnsbólunum við Dýjakróka þá mældist minna en 1,0 mg/l níturat í þeim vatnsbólum.

Bandarískir staðlar, sem almennt eru taldir mjög góðir, miða við að styrkur nitrats fari ekki yfir 10,0 mg/l, en Þýskir staðlar miða við 50,0 mg/l og engin ástæða fyrir okkur að miða við þá.

Að sjálfsögðu ber að fara með gát í nágrenni vatnsbóla, en hestaumferð utan sjálfra brunnsvæða á Heiðmerkursvæðinu mengar ekki vatnsbólin.

Höfundur:

Halldór H. Halldórsson

hestamaður og búfræðingur

•

Afar ánægulegt var því að lesa meðfylgjandi erindi sem er virkilega gott innlegg í umræðuna um útivist og vatnsvernd í Heiðmörk. Erindið var flutt af dr. Daða Má Kristóferssyni á umhverfisþingi 9. okt. sl. og birtist þessi grein í Morgunblaðinu 17. okt.sl.

Halldór H Halldórsson

Ferða- og samgöngunefnd LH

Heiðmörk verðmetin á 36-87 milljarða

SVIÐSLJÓÐ

Anna Lilja Þórisdóttir
annalilja@mbl.is

Er hægt að meta íslenska náttúru í krónum og aurum og hvers vegna ætti að gera það? Er íslensk náttúra verðmætari nú en hún var fyrir nokkrum árum? Þessum spurningum og ýmsum öðrum velti dr. Daði Már Kristófersson upp í fyrirlestri sínum *Hvers virði er náttúran* á Umhverfisingi sem haldið var fyrir skömmu.

Þar kynnti Daði niðurstöður rannsóknar þar sem verðmæti Heiðmerkur voru metin út frá ýmsum þáttum, m.a. vatnsvernd, hvaða gildi svæðið hefur sem tómstundasvæði og hversu mikils virði vötn, skógur og gróður á svæðinu er.

„Spurningin er: Er hægt að mæla verðmæti einhvers sem ekki eru viðskipti með á mörkuðum, einhvers sem ekki hefur verð? Svör hagfræðinnar eru að það sé hægt með því að beita nokkrum ólíkum aðferðum,“ segir Daði.

Umrádd rannsókn var gerð fyrir nokkrum árum á vegum Háskóla Íslands í samvinnu við sveitarfélög, skógræktarfélag og Orkuveituna og henni stýrði Brynhildur Davíðsdóttir prófessor. Í rannsókninni var, að sögn Daða, flestum aðferðum hagfræðinnar beitt til að leggja mat á verðmæti þeirrar ólíku þjónustu sem fólk sækir í Heiðmörk, t.d. er þar vatnsverndasvæði og uppistöðulón fyrir virkjun, þar er veiði, vinsælt útivistarsvæði og skógur. Fegin var að stoð Vegagerðarinnar til að telja þá sem fara í Heiðmörk og niðurstaðan var að þeir hafi verið a.m.k. 100.000 á ári.

Útivist verðmætari en vatn

Mat á verðmæti Heiðmerkur sem útivistarsvæðis var byggt á svokallaðri ferðakostnaðaraðferð. Næmdundir við Háskóla Íslands lögðu spurningakönnun fyrir hluta þeirra sem sóttu Heiðmörk heim yfir eins árs tímabil. Þar var spurt hvaðan þeir voru, hversu margir voru í bílnum og hversu oft þeir heimsóttu Heiðmörk. Verðmæti Heiðmerkur sem útivistarsvæðis var síðan metið á grundvelli ferðakostnaðar, byggt á þeirri forsendu að upplifunin af því að fara í Heiðmörk hljóti að vera meira virði en kostnaðurinn við að fara þangað. Þegar verðmæti vatnsverndarinnar í

Morgunblaðið/Porkell

Í Heiðmörk Þar er vinsælt útivistarsvæði sem margir njóta allan ársins hring. Útivistargildi svæðisins var metið verðmætara en vatnsverndin.

Heiðmörk var metið var spurningin þessi: Hversu mikið myndi kosta að fá jafnmikið af jafngóðu vatni annars staðar frá?

„Meðal annars voru niðurstöðurnar þær að útivistargildi Heiðmerkur var metið um tíu sinnum meira en virði vatnstökunnar á svæðinu,“ segir Daði. „Þetta kom nokkuð á óvart, það hlýtur að vera mikilvægara að fá hreint vatn en að njóta útivistar. En jafngóð útivistarsvæði í nágrenni Reykjavíkur eru fá. Aftur á móti eru jafngóð vatnstökusvæði þar mörg.“

Samkvæmt rannsókninni er verðmæti Heiðmerkur á bilinu 36-87 milljarðar, sem er býsna breitt bil. Spurður hvort ekki hefði verið hægt að koma með nákvæmara verðmætamat segir Daði að nokkur óvissa tengist aðferðunum og því hljóti verðmætið að vera á bili. Niðurstöðurnar sýni hins vegar glögglega að heildarvirðið sé mjög verulegt, jafnvel þó að miðað sé við neðri mörkin.

– Hefur verðmæti íslenskrar náttúru aukist eftir að fleiri ferðamenn fóru að sækja landið heim? „Sv. könnunum koma um 80% þeirra sem heimsækja Ísland vegna náttúrunnar. Matíð er háð eftirspurn og ég held að flestir geti tekið undir að eftirspurn eftir ósnortinni náttúru og þar með verðmæti hennar hafi aukist. A.m.k. höfum við fengið þetta verðmæti vel staðfest með þessari eftirsókn eftir að sjá hana,“ segir Daði.

EINA RANNSÓKNIN HÉR

Algengt víða um heim

Að sögn Daða hafa nokkur svæði á Íslandi verið verðmetin, aðallega þegar virkjanir eða aðrar framkvæmdir standa þar til og hann nefnir Kárahnúkasvæðið í þessu sambandi. „Heiðmerkurrannsóknin er eina rannsókn sinnar tegundar sem gerð hefur verið,“ segir hann. „En þetta er algengt erlendis, t.d. hefur þetta verið gert í Bandaríkjunum síðan Ronald Reagan setti það í lög upp úr 1980 að nýjar umhverfisreglur þyrftu að fara í gegnum kostnaðaræða ábatamat, sem felur í sér mata á ábata af breytingum á umhverfi. Þetta er gert þegar stór umhverfisslys verða, til að meta skaðabætur og vegna nýframkvæmda, t.d. vegna nýrra virkjanafframkvæmda í Noregi.“

Daði Már Kristófersson

Frá Ströndum, í Svartaskarði.